

Ο ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

Σας προσκαλεί σε εκδήλωση, που διοργανώνει

την **Πέμπτη 15 Ιουλίου 2010** και ώρα 7.00 μ.μ.

στην αίθουσα τελετών του ΔΣΑ

με θέμα:

**«Η Δανειακή Σύμβαση μεταξύ Ελλάδας -
κρατών μελών Ευρωζώνης
και η Εθνική μας Κυριαρχία»**

Χαιρετισμό θα απευθύνει ο **κ. Δημήτρης Παξινός**,
Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών

Ομιλητές:

- **Κώστας Μπέης**,
Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

- **Κώστας Χρυσόγονος**,
Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

- **Νότης Μαριάς**,
Αν. Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης

- **Αλέκα Μανδράκα-Σέππαρντ**,
Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Λονδίνου

Παρεμβάσεις:

- **Γιώργος Κασιμάτης**,
Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

- **Ηλίας Ηλιόπουλος**,
Γενικός Γραμματέας ΑΔΕΔΥ

- **Παναγιώτης Βαβουγιός**,
Πρόεδρος Ομοσπονδίας Συνταξιούχων Δημοσίων Υπαλλήλων

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΞΙΝΟΣ (Πρόεδρος ΔΣΑ):

Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστούμε πολύ που είσαστε μαζί μας σε στιγμές δύσκολες.

Θα πρέπει όλοι από κοινού να στρέψουμε την προσπάθειά μας σε ορισμένα πράγματα, τα οποία είναι καθοριστικά για το μέλλον. Είναι ώρα να αγωνιστούμε όλοι για την προάσπιση του Συντάγματος, της ΕΣΔΑ, των ευρωπαϊκών αξιών και των κατακτήσεων και να μην επιτρέψουμε να μας γυρίσουν πίσω πολλά χρόνια και να μετατραπεί αυτή η χώρα, εφόρου ζωής, σε φόρο υποτελή. Το νομικό οπλοστάσιο το έχουμε. Χρειάζεται κατάθεση ψυχής, για να φέρουμε σε πέρας μία τέτοια αποστολή, και να διαθέσουμε λίγο χρόνο, για να εγγυηθούμε στους συνταξιούχους, στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, στα νέα παιδιά ότι υπάρχουμε και προσπαθούμε να διασφαλίσουμε ότι το Σύνταγμα και οι νομοθετικές διατάξεις είναι πάνγιες, τηρούνται, προστατεύονται και δεν μεταλλάσσονται κατά τις περιστάσεις. Ειδικά σήμερα έχουμε ανάγκη στις σταθερές αξίες, ώστε να μπορέσουμε να κτίσουμε γερά θεμέλια.

Δεν θα πω περισσότερα. Θα δώσω το λόγο στην κ. Αλέκα

Μανδαράκα-Σέππαρντ, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Λονδίνου, η οποία είναι φίλη από το Πανεπιστήμιο, δικηγόρος. Μετά από πολλά χρόνια επικοινωνήσαμε, με αφορμή μία έκθεση που γινόταν και στην οποία ήταν προσκεκλημένη, και μου είπε: «Δεν αντιδράτε σε αυτά που βλέπετε για τους συνταξιούχους; Βρήκα κάποιους Δικηγόρους στον Πειραιά, οι οποίοι το βρήκαν φυσιολογικό και γελούσαν». Έτσι ξεκίνησε αυτή η ανανέωση της φιλίας μας. Την ρώτησα: «αν θέλεις να ασχοληθείς» –υπάρχουν στο Λονδίνο αρκετοί Έλληνες, οι οποίοι μπορούν να βοηθήσουν και μου είπε ότι προσφέρονται να βοηθήσουν και να δούμε τον τρόπο– «να έλθεις να συνδράμεις σε αυτό το έργο, το οποίο είναι ένα έργο για τις επόμενες γενιές, για τα επόμενα πενήντα, εκατό χρόνια». Έτσι λοιπόν βρίσκεται μαζί μας –«και της είπα ότι αυτό που χρειάζεται σε τέτοιες περιπτώσεις»– γιατί το επιστημονικό προσωπικό το έχουμε, επιστήμονες έχουμε- «είναι ψυχή». Αφού λοιπόν έχει ψυχή, ας ξεκινήσουμε με την κ. Μανδαράκα-Σέππαρντ και να δούμε αν αυτή η ψυχή θα έχει και συνέχεια.

ΑΛΕΚΑ ΜΑΝΔΑΡΑΚΑ-ΣΕΠΠΑΡΝΤ (Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Λονδίνου):

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αξιότιμοι συνάδελφοι, κυρίες και κύριοι,

Είμαι Ελληνίδα, όπως ακούσατε, Δικηγόρος, μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και νομικός του Αγγλικού Δικαίου και έχω εκπαιδευτεί στο Ναυτιλιακό Δίκαιο. Διαμένω και δουλεύω στην Αγγλία επί 35 χρόνια και δεν έχω, όπως καταλαβαίνετε, την ευγλωττία στα Ελληνικά των σπουδαίων ομιλητών σας. Όμως, θα προσπαθήσω να είμαι σαφής και ολιγόλογη.

Δεν είμαι εδώ για να αγορεύσω. Σαν Ελληνίδα εξωτερικού παρατηρώ με θλίψη τι γίνεται στον τόπο μας και ήλθα να υποστηρίξω την αξιοθαύμαστη πρωτοβουλία που πήρε ο Σύλλογός μας

με τον Πρόεδρο κ. Παξινό και παλιό αγαπητό συμφοιτητή μου.

Δεν είμαι ειδικός συνταγματολόγος και σαφώς δεν θα εκφράσω επιστημονική γνώμη σε συνταγματικά θέματα. Έχετε τους άλλους καθηγητές που είναι ειδικευμένοι. Η ειδικότητά μου είναι στο Ναυτικό Δίκαιο και οι έρευνές μου σαν καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Λονδίνου με έχουν οδηγήσει στην εξέταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στο Διεθνές Δίκαιο.

Όταν ήμουν στην Ελλάδα στις αρχές Ιουνίου για τα Ποσειδώνια, μου έκανε έκπληξη το ότι πολλοί συνάδελφοι δεν είχαν διερωτηθεί, αν αυτά που θα προκύψουν με την προτεινόμενη νομοθεσία είναι συνταγματικά, σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Μόνο όταν μίλησα με τον Πρόεδρό μας, Δημήτριο Παξινό, βρήκα ανταπόκριση και συμπτωματικά είχε και εκείνος τις ίδιες ερωτήσεις και ανησυχίες, που είχα κι εγώ. Και γι' αυτό συγχαίρω τον Πρόεδρο και τους συναδέλφους που οργάνωσαν την συγκέντρωση στις 15 Ιουνίου και την παρούσα.

Το Μνημόνιο των ομιλητών της 15^{ης} Ιουνίου είναι πάρα πολύ αξιόλογο και πρέπει να διαβαστεί από όλους μας. Ειδικοί καθηγητές σε αυτό το Μνημόνιο κάνουν μία αξιόλογη προσπάθεια –και χαίρομαι που βλέπω ότι υπάρχουν Έλληνες με ιδανικά– να αναλύσουν τα προβλήματα, που πλήττουν την Ελλάδα, με βαθιά επιστημονική και νομική ανάλυση.

Η παρουσία μου εδώ δεν είναι για να κάνω την ανάλυση των προβλημάτων, αλλά να θέσω ερωτήματα, όπως είπε ο κύριος Πρόεδρος. Είναι πιο εύκολο να ρωτάς, παρά να δίνεις απαντήσεις στις ερωτήσεις. Ελπίζω μ' αυτό τον τρόπο να μπορέσουμε να επεκτείνουμε τη διερεύνηση των σοβαρών νομικών θεμάτων που προκύπτουν με τον προτεινόμενο Ν. 3845/2010 για τον Μηχανισμό Στήριξης της Ελληνικής Οικονομίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση (σύμφωνα με τη Σύμβαση 8/5/10) και το ΔΝΤ (σύμφωνα με το Διακανονισμό Χρηματοδότησης Αμέσου Ετοιμότητας 10/5/10).

Από αυτά που έχω διαβάσει, θέλω να κάνω τρεις γενικές πα-

ρατηρήσεις με σχόλια και έπειτα θα ασχοληθώ λίγο με το Ασφαλιστικό.

1. Είναι η Σύμβαση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και ο Διακανονισμός με το IMF (ΔΝΤ) συνταγματικά σωστά, ή αλλιώς δημοκρατικά χωρίς REFERENDUM, δηλαδή χωρίς το προκαταρκτικό ψήφισμα από τον Ελληνικό λαό, ότι οι Έλληνες δέχονται να προχωρήσουν με αυτό τον τρόπο; Καταλαβαίνω από όσα έχουν ειπωθεί –δεν ζω εδώ, αλλά διαβάζω– ότι η Κυβέρνηση ψηφίστηκε με βάση ότι η Οικονομία ήταν καλή και θα γινόταν καλύτερη. Επειδή ο παραπάνω νόμος και οι δανειακές συμφωνίες επηρεάζουν, όχι μόνο τα δικαιώματα μιας ορισμένης τάξης Ελλήνων, αλλά όλη την Ελλάδα, μπορεί να ειπωθεί ότι χωρίς δημοψήφισμα, ή την απαιτούμενη πλειοψηφία του Κοινοβουλίου, η Ελλάδα είναι σε κατάσταση εξωτερικής οικονομικής δικτατορίας ή κατοχής. Οτιδήποτε είναι πιθανόν να συμβεί, απ' ό,τι έχω διαβάσει στη σύμβαση του δανείου, αν το δάνειο δεν αποπληρωθεί στο χρόνο που προβλέπεται. Το δάνειο προβλέπει π.χ. ότι θα γίνουν κατασχέσεις και πλειστηριασμός κρατικών περιουσιών με όρους που ο Ελληνικός λαός δεν έχει ψηφίσει. Simply, Greece gives away sovereignty rights. Σήμερα στο ραδιόφωνο έλεγαν με χαρά ότι θα πληρωθεί η δεύτερη δόση του δανείου, αλλά δεν ρωτούν πώς θα μπορέσει η Ελλάδα να εξοφλήσει το δάνειο χωρίς πιο ευνοϊκούς όρους. Αυτή ήταν η πρώτη μου ερώτηση και ελπίζω οι άλλοι ομιλητές να ασχοληθούν με αυτή.
2. Διάβασα στο Μνημόνιό σας (15/6/10) ότι στην ουσία η Ελληνική Κυβέρνηση επιχειρεί να πείσει τον Ελληνικό Λαό για την «αναγκαιότητα συμμόρφωσής» του και αυτό είναι προφανές από τα μέτρα που παίρνει η Κυβέρνηση. Όλοι οι σκεπτόμενοι καταλαβαίνουν ότι αυτό μοιάζει με μια σουρεαλιστική παρωδία. Φαίνεται ότι ο Ελληνικός Λαός είναι στο σκαμνί της κατηγορίας. Και ερωτώ: για ποιο έγκλημα δικάζεται ο λαός; Ποιος

έφερε την Ελλάδα σ' αυτήν την κατάσταση; Πού είναι οι υπεύθυνοι που κρύβονται, χωρίς απολογία και μέτρηση των δικών τους ευθυνών; Μιλάνε για φοροφυγάδες; Ποιος φταίει γι' αυτό; Γιατί οι εκάστοτε κυβερνήτες δεν είχαν σύστημα για φορολογικό έλεγχο; Γιατί ο φτωχός λαός πρέπει να πληρώσει για τα λάθη αυτών που εκάστοτε κυβερνούν και τους οποίους ο λαός ο ίδιος εμπιστεύτηκε να διαχειρίζονται δημοκρατικά και δίκαια τις υποθέσεις της χώρας μας; Δεν προτείνω να κάνουμε εδώ τον απολογισμό όλων αυτών που έχουν ευθύνη. Όπως όλοι γνωρίζουμε, οι ρίζες της οικονομικής κρίσης είναι διεθνείς και η κατάρρευση άρχισε από ασυλλόγιστους τραπεζίτες και κυβερνήτες που έχουν ξεφύγει το σκαμνί της κατηγορίας.

3. Και αυτό με φέρνει στην επόμενη ερώτηση: ποιος φυλάει τους φύλακες? (who guards the guards?). Το δημοκρατικό και πολιτικό σύστημα θα πρέπει να προβλέπει επιπτώσεις για παραβιάσεις από μέλη του Κοινοβουλίου. Για παράδειγμα, στην Αγγλία ο δημοκρατικός και κοινοβουλευτικός μηχανισμός ανάγκασε τους πολιτικούς που χρησιμοποίησαν χρήματα από το κοινό ταμείο για προσωπικές δαπάνες (πέρα από αυτές που είχαν δικαίωμα) να επιστρέψουν τα χρήματα (το λεγόμενο «MP expenses», όπως ξέρετε.) Τι γίνεται αντίστοιχα με τους Έλληνες Βουλευτές σε τέτοιο θέμα; Πρέπει να υπάρχουν παρόμοιες διατάξεις και για αυτούς.
4. Ερχόμενη τώρα στο Ασφαλιστικό, για το οποίο είμαι εδώ, ερωτώ: είναι νόμιμο κατά το Ελληνικό Σύνταγμα να ελαττωθούν οι συντάξεις, για τις οποίες οι περισσότεροι δικαιούχοι δούλεψαν και πλήρωσαν μηνιαίες συνεισφορές; (Δεν μιλάμε για τα υψηλά ποσά που μπορεί να έχουν δοθεί σε μερικές περιπτώσεις, χωρίς ακόμα τη συμπλήρωση των προγραμματισμένων ετών υπηρεσίας, που και αυτό είναι σφάλμα πολιτικών, οι οποίοι το επέτρεψαν). Δεν είναι οι προβλέψεις

του νόμου αυθαίρετες και ανυπόστατες, ακόμα και αν λάβουμε υπόψη τη δικαιολογία των αναγκαστικών μέτρων για το εθνικό συμφέρον; Το νομοσχέδιο για το Ασφαλιστικό ψηφίστηκε χθες με ψήφους 156, έναντι 128, ισχυρή αντίσταση. Ο Υπουργός Οικονομικών, διάβασα, εγγυήθηκε τη διασφάλιση αξιοπρεπούς σύνταξης για κάθε δικαιούχο. Τι σημαίνει αυτό σε ποσά; Το καταλαβαίνετε, ή είναι μόνο λόγια του αέρα;

5. Και αν υποθέσουμε ότι ο νόμος 3845/2010, που προβλέπει για μια ομάδα μέτρων συντήρησης, είναι συνταγματικός, οι διατάξεις του, που προβλέπουν τη μείωση συντάξεων, δεν είναι σε αντίθεση με τις διατάξεις της Διεθνούς Συνθήκης, η οποία προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα και ιδιαίτερα το Πρωτόκολλο 1, άρθρο 1, που προστατεύει τα περιουσιακά δικαιώματα; Το δικαίωμα της σύνταξης, που έχει αποκτηθεί νόμιμα, περιλαμβάνεται σ' αυτή την κατηγορία δικαιωμάτων.

α. Και σε αυτό το σημείο θα ήθελα να κάνω ένα παραλληλισμό αυτού του θέματος με την υπόθεση του Αγγλικού Δικαστηρίου των Εφετών στην NORTHERN ROCK: Όταν πτώχευσε η NORTHERN ROCK, η Αγγλική κυβέρνηση με την Τράπεζα της Αγγλίας έπρεπε να πάρουν μέτρα να τη σώσουν, για να εμποδίσουν την κατάρρευση και άλλων financial institutions. Η NORTHERN ROCK εθνικοποιήθηκε με έναν ειδικό νόμο (the Banking Act 2009) που ψηφίστηκε γι' αυτό το σκοπό. Οι μέτοχοι και investors (150.000 περίπου) της NORTHERN ROCK έχασαν την αποζημίωση για το μερίδιό τους, εξ αιτίας των αναγκαστικών μέτρων που πήρε η κυβέρνηση με την Αγγλική Τράπεζα. Το 2009 έκαναν αγωγή στο Αγγλικό Δικαστήριο για judicial review της απόφασης της κυβέρνησης να μη τους αποζημιώσει και έφθασαν μέχρι το Εφετείο. Προφανώς είχαν έννομο δικαίωμα δικονομικά να κάνουν προσβολή των μέτρων που πήρε η κυβέρνηση. Η βάση της αγωγής ήταν ότι ο νόμος,

the Banking Act και ο μηχανισμός της αποζημίωσης, ήταν εναντίον του Πρωτοκόλλου 1, άρθρο 1, της Διεθνούς Συμβάσεως που προστατεύει Ανθρώπινα Δικαιώματα και ειδικά το περιουσιακό τους δικαίωμα, δηλαδή τις μετοχές από τις καταθέσεις τους, για τις οποίες έπρεπε να αποζημιωθούν από την κυβέρνηση. Ισχυρίστηκαν ότι ο μηχανισμός αποζημίωσης ήταν παράνομος, άδικος και δυσανάλογος. Στην ουσία το αίτημά τους ήταν ότι η κυβέρνηση δεν έπρεπε να τους τιμωρήσει με το να αποκλείσει την αποζημίωσή τους για τα λάθη που έκανε η Northern Rock. Αλλά για να μη πολυλογώ, έχασαν τη δίκη. Το Δικαστήριο αποφάσισε ότι ο νόμος προέβλεπε αναλυτικά τα μέτρα που έπρεπε να παρθούν για το ευρύτερο δημόσιο συμφέρον, σε σύγκριση του μερικού περιουσιακού δικαιώματος των καταθετών. Η πρόσφατη αίτησή τους στο Supreme court for leave to appeal απορρίφθηκε και αυτοί που έχασαν πολλά, θα προσφύγουν στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, εφόσον έχουν τώρα εξαντλήσει όλα τα δικονομικά μέσα στην Αγγλία.

- β. Το σχόλιό μου εδώ είναι ότι σε σύγκριση με το δικαίωμα των Ελλήνων συνταξιούχων, οι περισσότεροι καταθέτες στο NORTHERN ROCK είχαν έξτρα να καταθέσουν και η επιβίωσή τους δεν εξαρτιόταν από αυτά τα χρήματα μόνο. Επιπλέον, the Banking Act was passed after wide public consultation.
- γ. Ο άλλος παραλληλισμός που μπορεί να γίνει με την NORTHERN ROCK στη προκειμένη περίπτωση της Ελλάδας είναι ο εξής: μας λένε ότι η Ελλάδα έχει πτωχεύσει εξαιτίας της αδυναμίας της να πληρώσει τα παλιά χρέη. Η Ευρώπη (μητέρα όλων των Ευρωπαϊκών χωρών της Ένωσης) στην ουσία «Ευρωπαϊανίζει» την Ελλάδα με τους όρους της (ίδιο με το nationalisation). Και ερωτώ: για ποιο δημόσιο συμφέρον έγινε αυτό; Για να σώσουμε το Ευρώ

και τους Ευρωπαίους δανειστές; Το προέβλεπε αυτό η Ευρωπαϊκή Σύμβαση, όταν η Ελλάδα έγινε μέλος του Ευρώ; Τι ήταν οι όροι των τότε δανειστών για αδυναμία πληρωμής; Αυτές οι ερωτήσεις δεν αφορούν μόνο το Ενοχικό Δίκαιο, αλλά το Ευρωπαϊκό και Διεθνές Οικονομικό Δίκαιο.

- δ. Με απλά λόγια, φαίνεται ότι οι δανειστές της Ελλάδας (Ευρωπαίοι τραπεζίτες) πήραν σωσίβιο από την Ευρωπαϊκή Ένωση με αντίτιμο να έχει το δικαίωμα η Ευρωπαϊκή Ένωση να προβεί, με την οντότητά της, στη κατάσχεση και τον πλειστηριασμό Ελληνικής περιουσίας, γιατί ίσως κάτι τέτοιους όρους δεν θα τους προέβλεπαν οι δανειακές συμβάσεις που έκαναν οι τραπεζίτες με την Ελλάδα.

6. Αλλά και πάλι ερωτώ: υπάρχει άλλη λύση-διέξοδος για την Ελλάδα; Η παρούσα διέξοδος είναι πολιτική. Έχω μείνει έκπληκτη με την ταχύτητα της συγγραφής όλων των εκτεταμένων συγγραμμάτων και του περίπλοκου νόμου. Γιατί έγιναν όλα τόσο γρήγορα και ξαφνικά; Φαίνεται σαν να ήταν προσχεδιασμένα. Ο λαός με το δίκιο του έχει αγριέψει και πήρε τους δρόμους για να ακουστεί, εφόσον η γνώμη του δεν πάρθηκε προτού γίνουν όλα αυτά. Φυσικά, καμία μορφή βίας επιτρέπεται. Λέγεται στον ξένο Τύπο ότι με το σπάσιμο της Eurozone θα μπορούσε να επιστευστεί η οικονομική ανάπτυξη των αδύναμων ευρωπαϊκών χωρών (Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιρλανδία) για να δημιουργηθεί μεγαλύτερος συναγωνισμός.

7. Στην περίπτωση των συνταξιούχων, είναι πολλές οι ερωτήσεις και τα νομικά θέματα που πρέπει να αναλυθούν, δικονομικά, ουσιαστικά, συνταγματικά και θέματα Ευρωπαϊκού και Διεθνούς Δικαίου.

- α. Πρώτον, ποια είναι η δικονομική διαδικασία προσβολής του νόμου των μέτρων;

- β. Ποιος έχει έννομο δικαίωμα να προσβάλει το νόμο;
- γ. Ποιο δικαστήριο έχει αρμοδιότητα και δικαιοδοσία;
- δ. Είναι θέμα μόνο συνταγματικού ή επίσης και ευρωπαϊκού δικαίου;

8. Είναι άμεση ανάγκη και υποχρέωσή μας να κάνουμε το παν να σταματήσουν οι απεργίες που δυσφημίζουν την Ελλάδα και καταστρέφουν το πιο δυναμικό μέσο εισοδήματος, τον τουρισμό. Δεν είμαι πολιτικός, ούτε οικονομολόγος, αλλά το θέμα προστασίας του τουρισμού μας είναι αυτονόητο. Θα ήθελα να συστήσω στο Σύλλογο να ανακοινώσει την υποστήριξή του στους εργαζόμενους και συνταξιούχους για να καλμάρουν, ιδιαίτερα σ' αυτή τη θερινή περίοδο. Αυτό θα ήταν μια μεγάλη αρχική επιτυχία αυτής της αξιόλογης κίνησης του Συλλόγου.
9. Επιπλέον, οι επιχειρηματίες και οι εφοπλιστές, που είναι επίσης οι σημαντικοί φορείς της σωτηρίας της Ελλάδας σε σχέση με την οικονομική ανάπτυξη, θα μπορούσαν να συνδράμουν ουσιαστικά σε αυτή τη προσπάθεια. Χρειάζεται ένωση και συστράτευση για έναν ανώτερο σκοπό, το μέλλον της Ελλάδας. Οι λεπτομέρειες είναι για εκείνους να σκεφτούν το πώς, και υπάρχουν σκεπτόμενοι πατριώτες στη ναυτιλία μας. Η κοινοποίηση των πρακτικών και σε αυτούς θα ήταν χρήσιμη.
10. Ο αγώνας που αρχίσατε είναι αξιόλογος, αλλά δύσκολος, γιατί χρειάζεται συνεργασία όλων των σκεπτομένων Ελλήνων. Όπως εσείς έχετε αρχίσει αυτή την κίνηση, θέλω να πιστεύω ότι και άλλοι θα ακολουθήσουν, για να βρείτε ομαδικά τη λύση των προβλημάτων. Τα δικαιώματα των Ελλήνων και η Ελλάδα πρέπει να προστατευθούν. Δικηγόροι με ειδική γνώση των νομικών θεμάτων τα οποία προκύπτουν, που

έχουν ακεραιότητα, πατριωτισμό και φιλανθρωπία, μπορούν να βοηθήσουν. Έκκληση βοήθειας και από Άγγλους Δικηγόρους μπορεί να είναι εφικτή, όταν τα νομικά θέματα έχουν ξεκαθαριστεί.

11. Το τι γίνεται στην Ελλάδα, είναι πρωτοφανές ιστορικά. Σαν παρατηρήτρια από το εξωτερικό λυπάμαι ιδιαίτερα, γιατί ήμουν υπερήφανη για τις επιτυχίες του Έλληνα και τη βελτίωση της Αθήνας το 2004. Κανένας δεν πρέπει να ξεχνά ότι η Ελλάδα έδωσε τα φώτα της Δημοκρατίας, της Φιλοσοφίας και του Πολιτισμού στον κόσμο και οι πολιτιστικές αρχές μας δεν πρέπει να καταπατηθούν. Ελπίζω ότι κάτι καλό θα βγει από αυτή την εμπειρία και ίσως αυτό να είναι ότι ο Έλληνας πρέπει να αλλάξει τη νοοτροπία της ανευθυνότητας από κυβερνήτες και κάτω. Αλλά η Ελλάδα αξίζει καλλίτερης τύχης και ελπίζω και εύχομαι να αναδειχθεί πάλι νικητής για ένα καλύτερο αύριο των παιδιών της.

Ευχαριστώ πολύ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΞΙΝΟΣ (Πρόεδρος ΔΣΑ):

Ο λόγος τώρα θα δοθεί στον κ. Κώστα Μπέη, Ομότιμο Καθηγητή Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΕΗΣ (Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών):

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε,
Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,
Φίλες και φίλοι,
Όπως και εσείς, έτσι και εγώ πληγώνομαι κάθε φορά που ξε-

φυλλίζοντας ξένες εφημερίδες και περιοδικά, ιδίως από τη Γερμανία, διαβάζω τη χλεύη για το κατόντημά μας και για τις προσδοκίες τους να κατάσχουν εθνικούς θησαυρούς της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και να τη βγάλουν τον πλειστηριασμό. Βέβαια, όταν τα πρωτοδιάβασα αυτά, δεν πίστευα στα μάτια μου. Είδα όμως ότι πραγματικά το Διεθνές Σύμφωνο προβλέπει την εξουσία του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας και των χωρών που θα δανείσουν την Ελλάδα δια μέσου του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να κατάσχουν και ακατάσχετα περιουσιακά στοιχεία του Ελληνικού Δημοσίου, όπως είναι η πολιτιστική μας κληρονομιά, οι αρχαιότητές μας, τα νησιά μας. Ηδονίζονται να τα κατάσχουν και να τα βγάλουν στον πλειστηριασμό.

Βέβαια, όταν ένας νομικός καθίσει και προσεγγίσει αυτές τις φλυαρίες με προσοχή, θα δει ότι τουλάχιστον, σε πρώτη φάση, τέτοιο κίνδυνο δεν έχουμε. Γιατί; Δεν ανέλαβε τέτοιες υποχρεώσεις η Ελληνική Κυβέρνηση; Ανέλαβε. Μέσα στο Σύμφωνο υπάρχει ρητά ο όρος της εξουσίας των δανειστών να κατάσχουν ακατάσχετα αντικείμενα της δημόσιας περιουσίας. Αλλά για να ισχύει αυτή η δέσμευση, θα έπρεπε να κυρωθεί η συμφωνία με την πλειοψηφία των 3/5 του συνόλου των Βουλευτών. Αυτή την πλειοψηφία δεν μπορούσε να τη διαθέτει η κυβέρνηση και αρκέστηκε, ως εκ τούτου, σε έναν απλό νόμο. Η Σύμβαση δεν κυρώθηκε νομοθετικώς, αφού περιείχε διατάξεις για τις οποίες ήταν απαραίτητη η πλειοψηφία των 3/5 του συνόλου των Βουλευτών, όπου επαναλήφθηκαν οι διατάξεις που περιέχονται στο Σύμφωνο. Αυτές όμως οι διατάξεις, τουλάχιστον με την πρώτη ματιά, δεν μπορούν να είναι δεσμευτικές. Δεν μπορεί να έχει εξουσία κανείς να έλθει να κατάσχει ακατάσχετα αντικείμενα της Ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς και των νησιών μας, όπως ονειρεύονται, γιατί δεν έχει κυρωθεί αυτή η σύμβαση. Απλώς, είπαμε, έγινε ένας νόμος, πάσχει αντισυνταγματικότητας, και κατά το σημείο τούτο, αναφορικά δηλαδή με την ακατάσχετη περιουσία, δεν ισχύει. Δεν έληξε όμως το ζήτημα. Δυστυχώς το πρόβλημα υπάρχει και πρέπει να

μας απασχολήσει. Με ποια έννοια: έχουμε από εκεί και πέρα το ενδεχόμενο κάτω από πιέσεις η Ελληνική κυβέρνηση να εκμισθώσει αυτά τα ακατάσχετα περιουσιακά στοιχεία με πολύχρονες μισθωτικές συμβάσεις. Καμία διάταξη του Συντάγματος δεν μας προστατεύει από αυτό. Μακάρι να κάνω λάθος και να με διορθώσετε. Όσο προσπάθησα να μελετήσω το πρόβλημα, δεν βλέπω ότι θα μπορούσε να αποφύγει την πίεση μία εξασθενημένη ελληνική κυβέρνηση να παραχωρήσει μισθωτικό δικαίωμα πολυετές για την εκμετάλλευση των αρχαιολογικών μας χώρων και για την τουριστική εκμετάλλευση νησιών μας. Ο κίνδυνος λοιπόν είναι υπαρκτός και πρέπει να μας απασχολήσει πώς εγκαίρως θα πάρουμε τα μέτρα μας και δεν θα αιφνιδιαστούμε την τελευταία στιγμή και να αλαφιαζόμαστε με προχειρολογήματα.

Ανάμεσα στα άλλα, το Διεθνές Σύμφωνο –που επαναλαμβάνω δεν κυρώθηκε νομοθετικώς, αλλά απλώς οι διατάξεις του πέρασαν με απλό νόμο– περιέχει διάταξη, ότι αναφορικά με αυτή την κατάσχεση των ακατάσχετων περιουσιακών στοιχείων, δικαιοδοσία και αρμοδιότητα θα έχει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο του Λουξεμβούργου. Και αναρωτιέμαι: αν γίνουν παράνομες κατασχέσεις, δεν θα έχουν δικαιοδοσία τα Ελληνικά Δικαστήρια να προσφύγουμε και να διαγνώσουν ότι σύμφωνα με το ελληνικό Σύνταγμα είναι άκυρη η κατάσχεση και ο επισπευδόμενος πλειστηριασμός; Θα πρέπει να τρέχουμε στο Λουξεμβούργο, για να αποφανθεί το Λουξεμβούργο, αν είναι άκυρη η κατάσχεση που έγινε; Με την πρώτη ματιά φαίνεται τρελό. Αλλά ούτε το πρώτο είναι, ούτε το τελευταίο από τα τρελά που συμβαίνουν σε αυτό τον τόπο.

Δεν θα σας απασχολήσω περισσότερο, παρά μόνο με δύο ακόμη σκέψεις:

Η μία είναι συναισθηματική. Έχω την αίσθηση ότι βρισκόμαστε εκεί που βρίσκονταν οι Αθηναίοι την εποχή του Δημήτριου του πολιορκητή, σε τέτοιο χάλι κατάπτωσης, που του είχαν παραχω-

ρήσει τον ίδιο τον Παρθενώνα να χρησιμοποιεί ως ιδιωτική κατοικία. Σε αυτό το χάλι περίπου βρισκόμαστε και τώρα.

Η δεύτερη σκέψη είναι τι γίνεται μακροπρόθεσμα. Είναι ολοφάνερο, κυρίες και κύριοι, ότι έχουμε οξύτατο πολιτικό, πολιτειακό πρόβλημα. Το κράτος μας έχει σαπίσει και πρέπει να το καταλάβουμε αυτό. Χρειαζόμαστε νέο πολίτευμα, χρειαζόμαστε μελέτη. Κάνω έκκληση στον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου να συγκεντρώσει ανθρώπους που έχουν γνώση και να γίνει μία προετοιμασία για ένα υγιές πολίτευμα. Το πολίτευμα αυτό, της φαυλοκρατίας, επιτέλους πρέπει να ανατραπεί.

Αυτές τις σκέψεις θέλω να θέσω υπόψη σας και θα ήμουν ευτυχής, αν θα μπορούσαν να βρουν κάποια απήχηση και στις δικές σας ευαισθησίες.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΞΙΝΟΣ (Πρόεδρος ΔΣΑ):

Παρακαλώ τον κ. Κώστα Χρυσόγονο, Καθηγητή Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, να έλθει στο Βήμα και τον ευχαριστώ για όλη τη βοήθεια που μας έχει παράσχει και που θα συνεχίσει να παρέχει.

ΚΩΣΤΑΣ ΧΡΥΣΟΓΟΝΟΣ (Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης):

Σας ευχαριστώ εγώ από την πλευρά μου, κύριε Πρόεδρε, για την τόσο τιμητική πρόσκληση για δεύτερη φορά μέσα σε ένα μήνα. Δεν θα επαναλάβω βεβαίως όσα είχα πει για το θέμα στην προηγούμενη εκδήλωση που είχε γίνει εδώ στις 15 Ιουνίου του 2010.

Επιτρέψτε μου μόνο να πω τελείως επιγραμματικά ότι κατά την άποψή μου η Ελλάδα εισέρχεται με ταχύτητα στη πιο επικίνδυνη στροφή της μεταπολεμικής της ιστορίας. Τα επόμενα χρόνια προμηνύονται για τον Ελληνικό Λαό τα δυσκολότερα από την περίοδο της γερμανικής κατοχής. Στην πραγματικότητα, άλλωστε, η χώρα από το Μάιο και μετά τελεί υπό μία μετανεωτερική εκδοχή οικονομική ξένης κατοχής, που είναι η περιβόητη «τρόικα» και ο «μηχανισμός στήριξης της Ελληνικής οικονομίας», που για μένα δεν είναι μηχανισμός στήριξης της Ελληνικής οικονομίας, είναι μηχανισμός στήριξης των ξένων δανειστών. Ας μου επιτραπεί εδώ, εν είδει παρενθέσεως, να πω ότι όση ευθύνη για την υπερχρέωση φέρουν οι Ελληνικές Κυβερνήσεις, που αλόγιστα και ανεύθυνα δανείζονταν και άρα και οι ψηφοφόροι, οι οποίοι τις ανεδείκνυαν, άλλη τόση φέρουν οι διοικήσεις των ξένων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, που εξίσου αλόγιστα και ανεύθυνα δάνειζαν και συνεπώς και οι μέτοχοί τους. Άρα, δεν είναι λογικό και δεν είναι και βιώσιμο βεβαίως να επιδιώκεται μέσω αυτού του μηχανισμού, ασύμμετρης κατ' ουσία πτώχευσης, να επιρριφθούν όλες οι συνέπειες της υπερχρέωσης και της διαγραφόμενης παύσης πληρωμών, σε βάρος του Ελληνικού Λαού και αντιθέτως να επιχειρείται να ικανοποιηθούν στο ακέραιο οι δανειστές. Αυτό δεν είναι το κύριο αντικείμενο της εισήγησής μου, απλώς το λέω εισαγωγικά. Το κύριο αντικείμενο είναι η Δανειακή Σύμβαση.

Η Δανειακή Σύμβαση που υπογράφηκε στις 8 Μαΐου του 2010 μεταξύ, αφενός, της Ελληνικής Δημοκρατίας ως δανειολήπτη και, αφετέρου, των κρατών μελών της Ευρωζώνης, εκτός της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, και του γερμανικού πιστωτικού ιδρύματος για την ανοικοδόμηση, όπως λέγεται, το οποίο τελεί υπό την εγγύηση και ενεργεί προς το δημόσιο συμφέρον της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, είναι μία διεθνής σύμβαση, η οποία υποβλήθηκε στη Βουλή για κύρωση με νόμο και το σχετικό νομοσχέδιο, εξ' όσων γνωρίζω, ακόμη εκκρεμεί, δεν έχει περάσει από τη Βουλή. Είναι άλλο πράγμα αυτό και

άλλο η ψήφιση του Ν. 3845/2010 που επιγράφεται «Μηχανισμός Στήριξης της Ελληνικής Οικονομίας». Ειρήσθω εν παρόδω, αυτή η έκφραση δεν υπάρχει σε καμία από τις δηλώσεις των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων της Ευρωζώνης που προηγήθηκαν, είναι έκφραση για εγχώρια κατανάλωση. Οι δηλώσεις αυτές κάνουν λόγο για στήριξη της Ευρωζώνης και όχι για στήριξη της Ελληνικής Οικονομίας. Εν πάση περιπτώσει, είναι διαφορετικό το ζήτημα της ψήφισης του Ν.3845/2010 και διαφορετικό το ζήτημα της δανειακής σύμβασης, η οποία, επαναλαμβάνω, εκκρεμεί προς κύρωση και θα κυρωθεί προφανώς με νόμο από τη Βουλή.

Τι λέει αυτή η Σύμβαση: Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 4 α «η χορήγηση και εκταμίευση οποιασδήποτε δόσης του δανείου» – ήδη έχει δοθεί η πρώτη δόση– «τελεί υπό την προϋπόθεση της υποβολής «γνωμοδοτήσεων» –ουσιαστικά πρόκειται για προκατασκευασμένες δηλώσεις, το κείμενο των οποίων εμπεριέχεται αυτούσιο στη Δανειακή Σύμβαση– «από τους νομικούς συμβούλους των Υπουργείων Δικαιοσύνης και Οικονομικών».

Το άρθρο 4 παρ. 1β προσθέτει «Ο δανειζόμενος, η Ελληνική Δημοκρατία, εγγυάται ότι οι γνωμοδοτήσεις αυτές είναι ορθές και ακριβείς». Τι λένε οι γνωμοδοτήσεις; Σημασία έχει κυρίως το σημείο «12», το οποίο διαβεβαιώνει τους δανειστές, δηλαδή τα άλλα κράτη μέλη της Ευρωζώνης και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ότι ούτε ο δανειζόμενος, ούτε οποιαδήποτε περιουσία του έχουν ασυλία λόγω κυριαρχίας, ή για άλλο λόγο, από τη δικαιοδοσία και την εκτέλεση σχετικά με κάθε ενέργεια, ή διαδικασία σχετική με τη Σύμβαση.

Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 5 της συμβάσεως «ο δανειολήπτης αμετάκλητα και άνευ όρων παραιτείται από κάθε ασυλία που έχει, ή πρόκειται να αποκτήσει, όσον αφορά τον ίδιο, ή τα περιουσιακά του στοιχεία, από νομικές διαδικασίες σε σχέση με την παρούσα σύμβαση, περιλαμβανομένων, χωρίς περιορισμούς της ασυλίας όσον αφορά την άσκηση αγωγής, δικαστική απόφαση ή άλλη διαταγή, και όσον αφορά την εκτέλεση και επι-

βολή κατά των περιουσιακών στοιχείων του, στο βαθμό που δεν το απαγορεύει δεσμευτικό δίκαιο, *mandatory law*», λέει το πρωτότυπο κείμενο της δανειακής συμβάσεως στην αγγλική γλώσσα. Σε τι συνίσταται αυτό το δεσμευτικό δίκαιο, είναι προς το παρόν άδηλο. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι υφίσταται διεθνές έθιμο, απαγορευτικό της αναγκαστικής εκτέλεσης σε περιουσιακά στοιχεία του κράτους προορισμένα για δημόσιους σκοπούς. Ωστόσο φαίνεται να γίνεται γενικά αποδεκτό στη θεωρία του Διεθνούς Δικαίου ότι το κράτος-οφειλέτης μπορεί να παραιτηθεί από την ασυλία του αυτή έναντι εκτέλεσης με ρητή πράξη του. Και ασφαλώς θα μπορούσε να υποστηριχθεί πως τέτοια ρητή πράξη είναι η υποβολή των γνωμοδοτήσεων των νομικών συμβούλων των δύο Υπουργείων και η διαβεβαίωση της Ελληνικής Κυβέρνησης για την ακρίβειά τους. Παρενθετικά επιτρέψτε μου να πω ότι κατά την άποψή μου η υπογραφή των γνωμοδοτήσεων αυτών – χωρίς να είμαι ποινικολόγος και χωρίς να θέλω να παραστήσω τον εισαγγελέα– μου μοιάζει τουλάχιστον να εμπίπτει στη νομοθετική μορφή της παραβάσεως καθήκοντος. Όταν δηλαδή διαβεβαιώνεται ότι η Ελλάδα δεν πρόκειται να προβάλει ενστάσεις απορρέουσες από την κυριαρχία της κατά της εκτέλεσης που πρόκειται να επισπεύσει κράτος-δανειστής, αν δεν καταφέρουμε να αποπληρώσουμε εγκαίρως, έστω και μία από τις δόσεις του δανείου. Σημειωτέον μάλιστα ότι εφαρμοστέο δίκαιο για την παραπάνω σύμβαση είναι σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ.1 –όχι το Ελληνικό– αλλά το Αγγλικό δίκαιο και αποκλειστικά αρμόδιο δικαστήριο για όλες τις διαφορές που προκύπτουν από αυτή τη Σύμβαση, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του Λουξεμβούργου, σύμφωνα με την παρ.2 του ίδιου άρθρου 14.

Στο αγγλικό δίκαιο θέματα ασυλίας κρατών ρυθμίζονται από τη *state immunity act* του 1978, όπως έχει τροποποιηθεί έκτοτε. Στο πεδίο της αναγκαστικής εκτέλεσης τα άρθρα 13 παρ. 2-4 του νόμου αυτού επιτρέπουν την εκτέλεση κατά του αλλοδαπού Δημοσίου μόνο για περιουσιακά στοιχεία χρήσης *iure gestionis*. Θα

διαβάσω την έκφραση στα αγγλικά: «property in use or itendy for use for commercial purposes», δηλαδή για εμπορικούς σκοπούς. Το κρίσιμο ζήτημα εδώ είναι αν η διάταξη αυτή της state immunity act υπερισχύει του σημείου «12» των γνωμοδοτήσεων και περαιτέρω πώς ακριβώς θα οριοθετηθεί ερμηνευτικά η εκτέλεση. Με άλλες λέξεις, είναι σαφές ότι π.χ. το Μέγαρο τη Βουλής, ή τα κτίρια στα οποία στεγάζονται τα Υπουργεία, ή τα πολεμικά αεροσκάφη της Ελληνικής Αεροπορίας, ή τα πολεμικά πλοία του Πολεμικού Ναυτικού συνιστούν τους απαραίτητους φιλικούς όρους για την κυρίαρχη κρατική υπόσταση της Ελληνικής Δημοκρατίας. Εκεί είναι σαφές ότι πρόκειται για περιουσία, η οποία, όχι απλώς είναι προορισμένη για δημόσιο σκοπό, συνιστά, επαναλαμβάνω, προϋπόθεση της άσκησης κυριαρχίας εκ μέρους του κράτους, αν και βεβαίως οι γνωμοδοτήσεις λένε ότι το κράτος παραιτείται. Αλλά, ακόμη και αν υποθέσουμε ότι η παραίτηση αυτή δεν είναι έγκυρη, ερωτάται πώς θα ερμηνευτούν τα όρια από το δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο φαίνεται να είναι αρμόδιο; Δηλαδή αυτά είναι στοιχεία εθνικής κυριαρχίας; Ο Παρθενώνας τι είναι; Από πού προστατεύεται ο Παρθενώνας; Το Μουσείο της Ακρόπολης τι είναι; Ο αρχαιολογικός χώρος της Ολυμπίας τι είναι; Καταλαβαίνετε, λοιπόν, ότι εδώ ανοίγει πεδίο, όπου παίζουμε εν ου παικτοίς. Εξάλλου, το εφαρμοστέο αγγλικό Δίκαιο παρέχει στο κράτος-οφειλέτη ελάχιστες άμυνες για τη μη εκτέλεση, ιδίως στην εξαιρετικά εξασθενημένη πλέον act of state doctrine.

Δεν πρόκειται να επεκταθώ περισσότερο, δεν είμαι ειδικός σε θέματα αγγλικού Δικαίου, αλλά γενικά εκείνο που μπορεί να πει κανείς είναι ότι το αγγλικό Δίκαιο σε τέτοια θέματα ακριβώς, επειδή το Ηνωμένο Βασίλειο είναι έδρα χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και επειδή τίθενται κατ' επανάληψη θέματα τέτοια σε σχέση με αλλοδαπά κράτη-οφειλέτες έναντι των ιδρυμάτων αυτών, είναι το χειρότερο δυνατό Δίκαιο για τον οφειλέτη. Δεν επιλέχθηκε τυχαία το αγγλικό Δίκαιο, όπως δεν επιλέχθηκε τυχαία και το Δικα-

στήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο, ως γνωστό, πλειοψηφούν δικαστές προερχόμενοι από τα κράτη-δανειστές. Δεν είναι καν δηλαδή αμερόληπτο Δικαστήριο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Θα ήταν προτιμότερο από την άποψη αυτή π.χ. το Δικαστήριο της Χάγης.

Το σημείο «12» των γνωμοδοτήσεων φαίνεται εν πάση περιπτώσει να ανατρέπει τη βασική αρχή του Δικαίου της εκτέλεσης κατά του δημοσίου –που θετικοποιείται στο άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 3068/2002– ότι δηλαδή αυτή γίνεται σε βάρος μόνο της ιδιωτικής περιουσίας του δημοσίου, των ΟΤΑ, των Ν.Π.Δ.Δ. κατ' αποκλεισμό της δημόσιας περιουσίας τους. Εξάλλου, η δανειακή σύμβαση, μετά την κύρωσή της με νόμο που φοβάμαι ότι θα συμβεί, αποκτά την κατά το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος τυπική ισχύ και συνεπώς υπερισχύει του ν. 3068/2002. Είναι βέβαια προφανές ότι η ύπαρξη ακατάσχετων δημοσίων πραγμάτων, όπως ο οπλισμός και οι εγκαταστάσεις των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, τα κτίρια όπου στεγάζονται και λειτουργούν τα άμεσα όργανα του κράτους κ.ο.κ., καθώς και απαιτήσεων, ή χρηματικών διαθεσίμων π.χ. για τη μισθοδοσία του προσωπικού τους, είναι αναγκαίο για να διασφαλιστεί η ύπαρξη και η κυρίαρχη υπόσταση ενός κράτους. Εφόσον το κράτος δεν επιτρέπεται, ενόψει των θεμελιωδών διατάξεων των άρθρων 1 και 26 του Συντάγματος (λαϊκή κυριαρχία και διάκριση των εξουσιών) να απαλλοτριώσει, ή να εκχωρήσει με οποιονδήποτε τρόπο σε ιδιώτες ένα πυρήνα αρμοδιοτήτων που συνιστούν άσκηση κατ' εξοχήν δημόσιας εξουσίας και έκφραση κυριαρχίας, όπως έχει κρίνει στο παρελθόν η Ολομέλεια του Συμβουλίου της Επικρατείας, αντίστοιχα δεν επιτρέπεται να στερηθεί και από τα υλικά μέσα που καθιστούν πρακτικά εφικτή την άσκηση της κυριαρχίας του τουλάχιστον. Θα έλεγα ότι δεν επιτρέπεται να αποστερηθεί και από τα υλικά μέσα που του επιτρέπουν την εκπλήρωση άλλων αποστολών του, όπως είναι π.χ. η κατά το άρθρο 24 του Συντάγματος υποχρέωσή του για προστασία του φυσικού και πολιτιστικού πε-

ριβάλλοντος.

Άρα, για μένα, ως συνταγματολόγο, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο κυρωτικός της δανειακής σύμβασης νόμος είναι στο σημείο αυτό αντισυνταγματικός και –προσθέτω– τέτοιες διατάξεις, ούτε με εφαρμογή των παρ. 2 και 3 του άρθρου 28 του Συντάγματος, θα μπορούσαν θεμιτά να θεσπιστούν –δηλαδή έστω και με αυξημένη πλειοψηφία με τις προϋποθέσεις εκείνες– διότι θίγουν πρόδηλα τις βάσεις του δημοκρατικού πολιτεύματος, όπως και για τον ίδιο λόγο δεν θα μπορούσαν να θεσπιστούν, ούτε καν με αναθεώρηση του Συντάγματος κατά το άρθρο 110.

Το πρόβλημα, ωστόσο, είναι ότι για τις διαφορές που τυχόν ανακύψουν από τη δανειακή σύμβαση ιδρύεται, όπως προείπα, αποκλειστική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μπορεί, λοιπόν, από τώρα να πιθανολογήσει κανείς ότι το Δικαστήριο αυτό θα προσανατολιστεί με βάση το άρθρο 27 της Σύμβασης της Βιέννης του 1969 για το Δίκαιο των Συνθηκών που ορίζει ότι τα κράτη δεν μπορούν να επικαλεστούν διατάξεις του εσωτερικού τους δικαίου, άρα ούτε και του εθνικού τους Συντάγματος, για να αποφύγουν την εκπλήρωση των διεθνών τους υποχρεώσεων, όπως προδήλως είναι οι υποχρεώσεις με βάση τη Δανειακή αυτή Σύμβαση που θα κυρωθεί με νόμο. Το μόνο που θα μπορούσε να προσθέσει κανείς εδώ βέβαια είναι ότι αν θεωρηθεί ότι η Δανειακή Σύμβαση εκχωρεί στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο Λουξεμβούργο, την αρμοδιότητα να κρίνει επί ανακοπών του Ελληνικού Δημοσίου κατά της κατασχέσεως π.χ. του Μεγάρου της Βουλή, ή των πολεμικών αεροσκαφών της Ελληνικής Αεροπορίας, τότε αυτό συνιστά αναγνώριση σε διεθνές όργανο, ή σε όργανα εν πάση περιπτώσει υπερεθνικού οργανισμού, όπως είναι το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αρμοδιοτήτων κατά το Σύνταγμα, γιατί σαφώς πρόκειται για αρμοδιότητα άσκησης δικαιοδοτικού έργου που καλύπτεται από άρθρα 94 επόμενα του Συντάγματος και άρα τουλάχιστον ως προς αυτό ειδικά το σημείο θα απαιτείτο η πλειοψηφία των 3/5

για την κύρωση της Δανειακής Σύμβασης, αν υποθέσουμε πως υπονοείται κάτι τέτοιο. Αλλά ούτε και αυτό είναι βεβαίως ξεκάθαρο από το κείμενο του νόμου.

Η περαιτέρω έρευνα του κύρους και της ερμηνείας του σημείου «12» των γνωμοδοτήσεων και των άρθρων 4 και 14 της Σύμβασης από την οπτική γωνία του διεθνούς, ή και του εφαρμοστέου αγγλικού Δικαίου, εκφεύγει από τα πλαίσια της εισήγησης αυτής. Παρά ταύτα, χωρίς καμία διάθεση της δραματοποίησης της κατάστασης, θα μπορούσε να διατυπωθεί το συμπέρασμα πως η Δανειακή αυτή Σύμβαση θέτει μεσοπρόθεσμα τουλάχιστον σε διακινδύνευση ακόμη και τα αναγκαία μέσα άσκησης της εθνικής μας κυριαρχίας, δηλαδή στην πραγματικότητα θέτει σε διακινδύνευση την ίδια την κυρίαρχη κρατική υπόσταση της Ελληνικής Δημοκρατίας. Άλλωστε, δεν λείπουν τα ιστορικά παραδείγματα κρατών που υποχρεώθηκαν αν απορροφηθούν από άλλα, ή να μετατραπούν σε προτεκτοράτα, ως συνέπεια της πτώχευσής τους. Το 1928 η Μεγάλη Βρετανία υποχρέωσε το ουσιαστικά ανεξάρτητο κράτος της Νέας Γης είναι ένα μεγάλο νησί στα ανοικτά των ακτών του Καναδά στον Ατλαντικό, με έκταση όση η Ιρλανδία - να απορροφηθεί από τον Καναδά, διότι δεν μπορούσε να αποπληρώσει το δημόσιο χρέος του. Έγινε μία συγχώνευση κρατών. Μερικές δεκαετίες νωρίτερα, το 1870, και πάλι η Μεγάλη Βρετανία, στηριζόμενη στην ισχύ του στόλου της, μετέτρεψε σε προτεκτοράτο την Αίγυπτο, διότι δεν μπορούσε να εξυπηρετήσει το δημόσιο χρέος της. Δεν βρισκόμαστε βεβαίως στην εποχή των κανονιοφόρων, αλλά φαίνεται πως οι διεθνείς κεφαλαιαγορές έχουν εξίσου αποτελεσματικά μέσα, για να επιβάλουν την κυριαρχία τους στα εθνικά κράτη.

Φοβάμαι ότι όλα αυτά δεν έχουν γίνει αντιληπτά στην πραγματική διάσταση από τον ελληνικό λαό. Δεν έχουν γίνει αντιληπτά, διότι υπάρχει ένα οργανωμένο σύστημα παραπληροφόρησης και αποσιώπησης της αλήθειας από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, το οποίο δεν αφήνει τον Ελληνικό Λαό να αντιληφθεί τι πρόκειται

να συμβεί τα επόμενα χρόνια στη χώρα αυτή. Η εφαρμογή του Μνημονίου και του Μηχανισμού Στήριξης με όλα όσα συνεπάγονται, φοβάμαι ότι παραπέμπουν στη μετατροπή της χώρας μας – στο όχι πολύ μακρινό μέλλον– σε ένα οικονομικά εξαθλιωμένο διεθνές προτεκτοράτο, όπως είναι π.χ. το Κοσσυφοπέδιο, όσο απαισιόδοξο και αν ακούγεται αυτό.

Επιτρέψτε μου καταληκτικά να προσθέσω ότι κατά την άποψή μου βεβαίως και θα υπήρχε άλλος δρόμος, βεβαίως και θα υπήρχε άλλη λύση. Και ο άλλος αυτός δρόμος θα ήταν να υπάρξει αναδιάρθρωση του δημόσιου χρέους, η οποία να ξεκινήσει από τώρα, διότι στην πραγματικότητα αυτό που γίνεται είναι ότι μεταθέτουμε ελαφρώς κατά δύο έτη το πρόβλημα, αλλά και ταυτόχρονα το επιδεινώνουμε. Και βεβαίως η αναδιάρθρωση του δημόσιου χρέους θα έπρεπε κατά την άποψή μου να συνδυαστεί και με μία ευρεία συνταγματική μεταρρύθμιση, η οποία να βοηθήσει προς την κατεύθυνση της απαλλαγής της χώρας από την «τάξη» των επαγγελματιών πολιτικών, οι οποίοι και μας οδήγησαν στο σημείο αυτό. Στην ουσία η «τάξη» των επαγγελματιών πολιτικών είναι σήμερα για την Ελλάδα ό,τι ήταν στο μεσαίωνα η τάξη των ευγενών γαιοκτημόνων. Τότε οι ευγενείς γαιοκτήμονες επιβάλλονταν στον πληθυσμό με τη χρήση της βίας. Σήμερα η πολιτική τάξη επιβάλλεται στο λαό μέσω του πελατειακού εξανδραποδισμού του. Αυτός ο εξανδραποδισμός επιτεύχθηκε, όμως, με δανεικά χρήματα. Τώρα που τελειώνουν τα δανεικά, θα σημάνει η ώρα της αλήθειας.

Στο πλαίσιο μια τέτοιας συνταγματικής μεταρρύθμισης, πιστεύω ότι καίριο σημείο θα έπρεπε να είναι η θεσμοθέτηση κωλύματος εκλογιμότητας, μετά τη συμπλήρωση ορισμένου χρόνου βουλευτικής θητείας. Θέλετε να είναι 10, 12, 15 χρόνια; Πρέπει να υπάρχει ένα κώλυμα εκλογιμότητας, ούτως ώστε να αποφεύγεται η μετατροπή των ανθρώπων σε επαγγελματίες πολιτικούς, γιατί οι επαγγελματίες πολιτικοί καταλήγουν να αποζούν από την πολιτική τους δραστηριότητα, σε βάρος του κοινωνικού συνόλου.

Νομίζω ότι εκεί βρίσκεται η ουσία του ελληνικού προβλήματος.
Σας ευχαριστώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΞΙΝΟΣ (Πρόεδρος ΔΣΑ):

Παρακαλώ τον κ. Νότη Μαριά να έλθει στο Βήμα, Αν. Καθηγητή Πανεπιστημίου Κρήτης.

ΝΟΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ (Αν. Καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης):

Ευχαριστώ κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι,

Το θέμα που συζητούμε είναι ιδιαίτερα σοβαρό και θα προσπαθήσω να εξηγήσω γιατί έχουμε φθάσει στο να συζητούμε το κατά πόσο θα κυρωθεί ή δεν θα κυρωθεί μία τέτοια δανειακή σύμβαση, η οποία είναι προκλητική. Και λίγο έως πολύ πρέπει να ξετυλίξουμε το κουβάρι, διότι το πρόβλημα δεν είναι ελληνικό, είναι ένα ευρύτερο πρόβλημα ευρωπαϊκό που η αφετηρία του, θα έλεγα, βρίσκεται ουσιαστικά το 2008, όταν οι ηγέτες της Ευρωζώνης, αλλά και των άλλων χωρών, των G-20, για να αντιμετωπίσουν την παγκόσμια οικονομική κρίση, αποφάσισαν να κοινωνικοποιήσουν τις ζημιές και να ιδιωτικοποιήσουν τα κέρδη. Από εκεί ξεκινούν όλα. Τα κράτη έκαναν μία μεγάλη παρέμβαση για να σώσουν τις τράπεζες και τους άλλους χρηματοοικονομικούς οίκους. Αρκετοί από αυτούς τους οίκους και αρκετές τράπεζες σώθηκαν και στην πορεία οι τράπεζες αυτές, μαζί με τους διεθνείς κερδοσκόπους, επιτέθηκαν στα κράτη, τα οποία, ούτως ή άλλως, αντιμετώπιζαν προβλήματα, γιατί είχαν αρκετά χρέη και φθάσαμε αυτή τη στιγμή να παίρνονται μέτρα σε παγκόσμιο επίπεδο, στο όνομα δήθεν του περιορισμού των ελλειμμάτων. Είναι αυτό που ο Πολ Κρούγκμαν αποκάλεσε το Φεβρουάριο του 2010

«υστερία των ελλειμμάτων», που επικράτησε στη συνέχεια ως πολιτική της Μέρκελ απέναντι ακόμη και στον Ομπάμα, πριν λίγες μέρες στον Καναδά και διαμορφώνει μία παγκόσμια κατεύθυνση για το χειρισμό των οικονομικών θεμάτων.

Επομένως, το θέμα είναι γενικότερο, δεν αφορά μόνο ότι υπάρχει μία ανάξια «τάξη πολιτικών» στην Ελλάδα, γιατί τα ίδια προβλήματα έχουν και άλλες χώρες. Έτσι, τα θέματα είναι λίγο πιο ευρύτερα και θα ήθελα μέσα από αυτά να φθάσω στο θέμα της Δανειακής Συμβάσεως.

Καθώς πέρασαν σχεδόν όλα τα πρώτα μέτρα που απαιτούσε το Μνημόνιο, αρχίζει να υποχωρεί, θα έλεγα, η τρομοκρατία των αριθμών. Δημιουργήθηκε μία εντύπωση σε όλους ότι η Ελλάδα έφθασε δήθεν στο χείλος του γκρεμού, της πτώχευσης, και δεν υπήρχε άλλος τρόπος, παρά να αποδεχθούμε τη συνεισφορά και τη «βοήθεια» του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Ευρωζώνης.

Να δούμε, όμως, τα γεγονότα όπως εξελίσσονται τώρα. Όλη η Δανειακή Σύμβαση είναι αξίας 110.000.000.000 ευρώ, 80.000.000.000 ευρώ από την Ευρωζώνη και 30.000.000.000 ευρώ από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Δηλαδή 40.000.000.000 ευρώ κάθε χρόνο, γιατί είναι τριετούς διάρκειας η δανειακή σύμβαση. Μέχρι στιγμής, που υποτίθεται μας έσωσαν οι χώρες της ευρωζώνης και το ΔΝΤ, μας έχουν δώσει 20.000.000.000 ευρώ. Τα 10.000.000.000 ευρώ τα χρησιμοποίησε το Ελληνικό κράτος για να πληρώσει κάποια ομόλογα που έληγαν τον Μάιο και τα άλλα 10.000.000.000 ευρώ θα τα διαθέσει για να διασωθούν οι τράπεζες, ιδρύοντας ένα ειδικό ταμείο σωτηρίας των τραπεζών, το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας η ίδρυση του οποίου προβλέπεται σε νόμο που ψηφίστηκε χθες από την Ελληνική βουλή. Ο Υπουργός Οικονομικών είπε χθες ότι βλέπει εξελίξεις στο θέμα των τραπεζών και σήμερα στο Χρηματιστήριο κάποιοι κέρδισαν –οι μετοχές συγκεκριμένων τραπεζών πήγαν 22% η μία επάνω και η άλλη 15%– και επομένως βγήκαν

και κέρδη από αυτή τη μεγάλη παρέμβαση που έγινε. Αν υπήρχε λοιπόν άμεσα η μεγάλη ανάγκη του Ελληνικού δημοσίου για την αντιμετώπιση των ελλειμμάτων του, προφανώς δεν θα εδίδοντο αυτά τα 10.000.000.000 ευρώ για το Ταμείο των Τραπεζών.

Για να δούμε, λοιπόν, την πραγματικότητα. Και θα μείνω λίγο σε αυτό, γιατί θα πρέπει να πέσουν οι μάσκες. Μιλώ με στοιχεία, είτε της έκθεσης του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου του Μαΐου 2010 όπου αναφέρεται ότι το έλλειμμα είναι 13,7% του ΑΕΠ, είτε του Προϋπολογισμού 2010, τον οποίο κατέθεσε ο κ. Παπακωνσταντίνου στη Βουλή το Νοέμβριο 2009 αν θυμάμαι καλά, αφού είχε αναθεωρήσει το έλλειμμα. Τα στοιχεία είναι εδώ και είναι στη διάθεση όλων. Το 2010 το έλλειμμα είναι 22.000.000.000 ευρώ. Αυτό είναι το έλλειμμα. Δηλαδή χρειαζόμασταν 22.000.000.000 ευρώ, για να λειτουργήσει η ελληνική Οικονομία για το 2010. Έχω ένα δημοσίευμα της εφημερίδας «ΤΑ ΝΕΑ» της 26^{ης} Ιανουαρίου 2010, που λέει: «Η Ελλάδα βγαίνει για δανεισμό» –θυμάστε χρειάζομαστε 22.000.000.000 ευρώ για όλο το χρόνο– «μας προσφέρουν 25.000.000.000 ευρώ στις 26 Ιανουαρίου 2010 και δεν τα παίρνουμε». Επομένως, αν είχαμε πάρει αυτά τα 25.000.000.000 ευρώ με 6,2%, δεν θα υπήρχε το πρόβλημα ρευστότητας που στη συνέχεια μας ανάγκασε να μπούμε στο μηχανισμό «στήριξης». Από εκεί και πέρα –γιατί πέφτουν σιγά-σιγά οι μάσκες– όλος ο Προϋπολογισμός του 2010 είναι 80.000.000.000 ευρώ, το έλλειμμα 22.000.000.000 ευρώ, ενώ τα τοκοχρεολύσια είναι 32.000.000.000 ευρώ. Επομένως, όπως είπε ο Κώστας Χρυσόγονος και το έχουμε πει και εμείς από καιρό, αλλά το έγγραφαν και οι «Financial Times», ο «μηχανισμός διάσωσης» είναι μηχανισμός διάσωσης των δανειστών της Ελλάδας και δεν έχει καμία σχέση με μηχανισμό διάσωσης της Ελληνικής Οικονομίας. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Και επειδή βλέπω και εκπροσώπους της ΑΔΕΔΥ εδώ, οι οποίοι υπέστησαν μεγάλη επίθεση, θα ήθελα να επισημάνω ότι οι μισθοί σε όλο το δημόσιο τομέα είναι μόνο 15.000.000.000 ευρώ

το χρόνο –αυτό είναι το ποσό που υποτίθεται που κατέστρεψε την οικονομία– και οι συντάξεις 7.000.000.000 ευρώ. Αυτά τα νούμερα είναι πριν γίνουν οι μειώσεις, διότι μειώθηκαν οι συντάξεις κατά 700.000.000 ευρώ το χρόνο και κατά 2.500.000.000 ευρώ οι μισθοί. Επομένως και πρόβλημα ρευστότητας δεν υπήρχε, γιατί θα μπορούσαμε να έχουμε δανειστεί άνετα, και οι μισθοί, ή οι συντάξεις, δεν έριξαν έξω το σύστημα. Διότι όλοι έχουμε ακούσει –γιατί αναφέρθηκε η συνάδελφος Μανδaráκα στο συνταξιοδοτικό– πως στην Ελλάδα έχουμε ανθρώπους που βγαίνουν σε μικρή ηλικία και κατέστρεψαν το σύστημα.

Αφού τέλειωσαν όλα και ψηφίστηκαν τα δύο νομοσχέδια για το ασφαλιστικό στον ιδιωτικό και στο δημόσιο τομέα, έβγαλε η Commission τα στοιχεία και λέει για όλη την Ευρώπη των 27 «μέσος όρος ηλικίας συνταξιοδότησης είναι τα 61,4 χρόνια». Στην Ελλάδα; Επίσης 61,4 ο μέσος όρος ηλικίας συνταξιοδότησης. Άρα λοιπόν είμαστε καθαρά στο μέσο όρο και δεν ισχύει ότι δήθεν επειδή κάποιοι συνταξιοδοτούνται σε μικρή ηλικία έχουν τινάζει το συνταξιοδοτικό σύστημα στον αέρα.

Πάμε να δούμε τώρα γιατί γίνονται όλα αυτά. Ακούσατε χθες την κ. Μέρκελ, η οποία μίλησε για το μηχανισμό της ελεγχόμενης πτώχευσης. Αν μεταφράσουμε ορθά την ορολογία στα ελληνικά πρόκειται για ένα μηχανισμό ελεγχόμενης αφερεγγυότητας, ένα μηχανισμό ελεγχόμενης αδυναμίας πληρωμής. Σύμφωνα λοιπόν με το μηχανισμό αυτό επειδή πρέπει οι δανειστές να πληρωθούν, επειδή πρέπει οι τράπεζες να πληρωθούν, εν προκειμένω οι γερμανικές και γαλλικές τράπεζες στις οποίες η Ελλάδα οφείλει ένα πάρα πολύ μεγάλο μέρος του χρέους της, θα πρέπει οι χώρες της ΕΕ που υπάρχει ο κίνδυνος να πτωχεύσουν, να έχουν κάποιου είδους «προστασία» και να δημιουργηθεί ένας τέτοιος μηχανισμός που θα «προστατεύσει» αυτές τις χώρες, κυρίως βοηθώντας στην εξόφληση των δανειστών τους.

Θυμάμαι παλιά –γιατί βλέπω και άλλους συναδέλφους– το 1983, η Ελλάδα είχε τις προβληματικές επιχειρήσεις και ίδρυσε

τον Οργανισμό Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων, προκειμένου με τη μεσολάβηση του κράτους να σώσει κάποιες επιχειρήσεις για να λειτουργούν και να εξοφληθούν και οι πιστωτές τους. Αυτό είναι λίγο έως πολύ το σχέδιο που ονομάζεται «οργανωμένη ή ελεγχόμενη πτώχευση». Δηλαδή τα κράτη που έχουν πρόβλημα –και δεν είναι μόνο η Ελλάδα, είναι η Ισπανία, είναι ενδεχόμενα η Ιταλία, η Πορτογαλία και δεν ξέρω αν θα είναι αύριο και η Γερμανία, γιατί πολλές φορές όποιος σκάβει το λάκκο του άλλου πέφτει μέσα ο ίδιος– θα πρέπει να προστατευτούν με ένα σύστημα. Ο Τόμας Μάγιερ της Ντόιτσε Μπανκ υποστηρίζει τη σύσταση ενός Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ταμείου κατά το πρότυπο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ). Υποστήριξε ότι η ΕΕ δεν έχει πρόθεση να δημιουργήσει ένα οργανισμό που θα ανταγωνίζεται το ΔΝΤ, αλλά για σκοπούς εσωτερικής σταθερότητας χρειάζεται μια υπηρεσία με πείρα, χρειάζεται κάτι αντίστοιχο με το ΔΝΤ σε επίπεδο ΕΕ εφοδιασμένο με αποτελεσματικές εξουσίες για παρεμβάσεις.

Επομένως, η επιχείρηση –το κράτος, γιατί σαν επιχείρηση μας βλέπουν– θα αρχίσει να εξυγιαίνεται –όπως γίνεται στην περίπτωση της αναγκαστικής διαχείρισης επιχειρήσεων– προκειμένου να ξαναβγεί στην αγορά. Και αυτό το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο θα αγοράσει το κρατικό χρέος στην ονομαστική του αξία – και όχι στην αξία που θα έχει πληρώσει τους δανειστές– και θα έλθει μετά να συζητήσει με την Ελλάδα, με την Πορτογαλία, με την Ισπανία πώς θα εξοφληθεί. Και το πώς θα εξοφληθεί, είναι αυτό που εμείς ήδη ξέρουμε. Δηλαδή, αυτό που ονομάζουμε «Μνημόνιο» και «Δανειακή Σύμβαση», είναι αυτό που προετοιμάζεται να γίνει πλέον ένα ευρωπαϊκό πακέτο. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Και έτσι, λοιπόν, ερχόμαστε στο θέμα του Μνημονίου. Καταρχήν να εξηγήσουμε ότι είναι δύο τα Μνημόνια τυπικά. Είναι δύο έγγραφα, τα οποία δεσμεύουν και οργανώνουν μία συγκεκριμένη πολιτική σε αρκετά θέματα. Και επειδή μιλάμε για θέματα εθνικής ανεξαρτησίας, η Ελλάδα βεβαίως ως μέλος της Ευρωπαϊκής

Ένωσης έχει εκχωρήσει, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 2 του Συντάγματος, και πολιτικά, επειδή το επιθυμεί, κάθε εξουσία στο νομισματικό τομέα, μια και έχουμε μπει στο ευρώ, έχει εκχωρήσει εξουσίες σε σχέση με τη διαμόρφωση των επιτοκίων, αλλά δεν έχει εκχωρήσει με βάση και τη Συνθήκη της Λισσαβόνας που ισχύει από 1.12.2009, καμία εξουσία στα θέματα οικονομικής πολιτικής.

Δεύτερον, στη Συνθήκη της Λισσαβόνας, αν τη διαβάσετε, το κράτος -μέλος διατηρεί τα δικαιώματά του για τη διαμόρφωση της κοινωνικής πολιτικής, διατηρεί τα δικαιώματά του για τη διαμόρφωση της εισοδηματικής πολιτικής, διατηρεί τα δικαιώματά του ακέραια για τα συνταξιοδοτικά θέματα. Μέσα όμως από το Μνημόνιο και με βάση τη συμφωνία που έκανε η Ελλάδα μπαίνοντας στο Μηχανισμό «διάσωσης» έχασε –και αυτό είναι το βασικό– την κυριαρχία της στα ζητήματα άσκησης πολιτικής σε όλα αυτά τα θέματα. Και δεν χρειάζεται να το πούμε εμείς, το έχει πει και ο Πρωθυπουργός ότι δεν υφίσταται εθνική κυριαρχία. Και μάλιστα, αν δεν κάνω λάθος κύριε εκπρόσωπε της ΑΔΕΔΥ όταν πήγατε στον Πρωθυπουργό και του ζητήσατε κάποια πράγματα για τα θέματα των δημοσίων υπαλλήλων, σας είπε «να πάτε να τα πείτε στην «τρίοικα»». Δηλαδή, η ίδια η διαδικασία απέδειξε ότι δεν υφίσταται σήμερα κυρίαρχη Κυβέρνηση στην Ελλάδα, αλλά υπάρχει μία «τρίοικα» που διαμορφώνει την πολιτική. Αυτό το ξέρουν όλοι και δεν χρειάζεται να το αποδείξουμε και νομικά. Επομένως, δεσμευόμενη η χώρα από το Μνημόνιο, τα δύο Μνημόνια για την ακρίβεια, έχει πλέον εκχωρήσει κυριαρχικά δικαιώματα άσκησης πολιτικής στην τρούικα.

Και ακόμη περισσότερο –γι' αυτό αναφέρω ότι μας αντιμετωπίζει η τρούικα σαν να είμαστε μία εταιρεία– όταν μία εταιρεία μπει σε αναγκαστική διαχείριση, οι πιστωτές αντικαθιστούν τη διοίκηση και βάζουν δική τους διοίκηση. Οι μέτοχοι, (δηλαδή ο ελληνικός λαός εν προκειμένω), σε αυτές τις εταιρείες δεν έχουν καμία αξία, κάθονται στην άκρη και «κουμάντο» κάνουν οι δανειστές, οι οποίοι

βάζουν ένα δικό τους Διοικητικό Συμβούλιο, που στόχο έχει να αναζωογονήσει την εταιρεία, να δουλέψει, και αφού ξεχρεώσει, ΑΝ μπορέσουν κάποτε οι μέτοχοι, θα επιστρέψουν. Είναι ακριβώς το ίδιο πράγμα αυτό που βλέπουμε σε σχέση με τη χώρα μας. Έχουμε μία συγκεκριμένη «τρόικα», η οποία διαμορφώνει και ελέγχει την πολιτική και δεν μπορεί να αλλάξει τίποτα αν δεν συμφωνήσει. Μάλιστα υπάρχει και μία πρόβλεψη στο Μνημόνιο: «Αν επιθυμεί η Ελλάδα να κάνει κάτι που δεν προβλέπεται στο Μνημόνιο, αυτό γίνεται υπό τον όρο συμφωνίας της «τρόικας». Επομένως, είμαστε σε μία διαδικασία αναγκαστικής διαχείρισης. Δεν ξέρουμε αν η εταιρεία θα προχωρήσει ή θα διαλυθεί και αν τα περιουσιακά της στοιχεία θα εκποιηθούν. Αλλά, επειδή δεν μπορείς να εκποιήσεις έναν ολόκληρο λαό και όλα τα δικαιώματα που έχει, εγώ πιστεύω ότι αυτά τα πειράματα και οι προσπάθειες που γίνονται, δεν πρόκειται να περάσουν και το αποδεικνύει σήμερα η παρουσία όλων μας, γιατί πραγματικά πιστεύουμε ότι μπορούμε να πάμε σε μία διαφορετική κατεύθυνση.

Τώρα θα ήθελα να έλθω σε μερικά τεχνικά ζητήματα γύρω από τη Δανειακή Σύμβαση. Πρώτα απ' όλα το Μνημόνιο κυρώθηκε με το Ν.3845/2010. Εκεί υπάρχει μία πρόβλεψη που λέει ότι ο Υπουργός Οικονομικών μπορεί να υπογράψει δανειακές συμβάσεις και άλλα Μνημόνια σε εκτέλεση του Μηχανισμού «Στήριξης» και των Μνημονίων. Οι συμβάσεις αυτές και τα Μνημόνια θα έρχονται για κύρωση στη Βουλή (ΦΕΚ 6 Μαΐου 2010). Την επόμενη μέρα ο Υπουργός Οικονομικών δηλώνει μέσα στη Βουλή ότι με βάση αυτά που ζητούν τα δικηγορικά γραφεία που διαμορφώνουν τη Δανειακή Σύμβαση, θέλει να αλλάξει αυτό το σημείο στο νόμο και να αναφέρεται στο νόμο ότι θα έρχεται η Δανειακή Σύμβαση στη Βουλή μόνο για ενημέρωση (ΦΕΚ 11 Μαΐου 2010). Όμως με τις ρυθμίσεις αυτές δημιουργήθηκαν πολλά νομικά προβλήματα.

Πρώτον, ο Ν.3845/2010 δίνει την εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομικών να υπογράψει συμβάσεις υπό τον όρο ότι θα έλθουν αυτές μεταγενέστερα για κύρωση στη Βουλή. Για αυτό

του δίνει την εξουσιοδότηση η Βουλή και δεν του τη δίνει εν λευκώ. Επομένως, με αυτό το πνεύμα έδωσε την εξουσιοδότηση η βουλή και υπέγραψε στις 8 Μαΐου 2010 ο Υπουργός Οικονομικών τη Δανειακή Σύμβαση. Επομένως, αυτή τη Δανειακή Σύμβαση οφείλει να τη φέρει για κύρωση στη Βουλή, διότι την υπέγραψε στις 8 Μαΐου 2010, ενώ στις 11 Μαΐου 2010 δημοσιεύθηκε ο Ν. 3847/2010 που αναφέρεται σε απλή ενημέρωση της Βουλής. Άρα, ή θα έλθει η Δανειακή Σύμβαση για κύρωση, θα μπει σε ψηφοφορία και θα καλυφθεί και ο Υπουργός Οικονομικών και αρκετοί άλλοι –γιατί ο Κώστας Χρυσόγονος έθεσε κάποια θέματα σε σχέση και με τη λειτουργία των νομικών συμβούλων συγκεκριμένων Υπουργείων– ή θα είναι εκτεθειμένος ο κ. Υπουργός των Οικονομικών, αφού θα πάσχει από ακυρότητα η δανειακή σύμβαση και πιθανόν να ζητηθεί από τον ίδιο να εξοφλήσει τα 110.000.000.000 ευρώ, όταν έλθει μια άλλη πολιτική ηγεσία, μια άλλη πολιτική κατάσταση που μπορεί να πει «δεν αναγνωρίζουμε αυτά που έγιναν».

Δεύτερον, δύο σημεία που τέθηκαν:

α) Εφαρμοστέο Δίκαιο, το Αγγλικό Δίκαιο, όπως είπαν και οι συνάδελφοι. Έχω και δύο φυλλάδια με άρθρα μου που βρίσκονται στο τραπεζάκι στο χωλ, αν θέλετε να τα πάρετε, όπου αναλύονται αυτά.

β) Θέμα παραίτησης από την ασυλία λόγω κυριαρχίας, που είναι δύο ειδών: η ασυλία σε σχέση με τη δικαιοδοσία, να μη μπορεί δηλαδή να εκδικαστεί η υπόθεση που αφορά ένα κράτος ενώπιον δικαστηρίων άλλων κρατών, και η ασυλία σε σχέση με την εκτέλεση. Επειδή το αγγλικό σύστημα, ακόμη και μέχρι το 1978 που πέρασε αυτή τη διάταξη σε σχέση με την ασυλία κρατών που ανέφερε ο Κώστας Χρυσόγονος, υποστηρίζει την απόλυτη ασυλία κρατών –το Αγγλικό Δίκαιο είναι το μοναδικό που είναι άκαμπτο–

έπρεπε να βρεθεί τρόπος, για να μπορεί να γίνει η εκτέλεση, εφόσον εφαρμοστέο είναι το αγγλικό Δίκαιο και θα δικάσουν τα Δικαστήρια βάσει του Αγγλικού Δικαίου. Αν εφαρμοστέο ήταν κάποιο άλλο Δίκαιο, τότε αυτά τα Δίκαια δέχονται τη σχετική κυριαρχική ασυλία. Δηλαδή υπό όρους επιτρέπεται να γίνει εκτέλεση επί αυτών των πραγμάτων που επιτρέπεται και σύμφωνα με την Ελληνική Πολιτική Δικονομία να γίνει εκτέλεση, δηλαδή αυτά που δεν είναι δημόσια αγαθά. Άρα λοιπόν το πρόβλημα θα είχε λυθεί. Επειδή όμως έβαλαν ως εφαρμοστέο Δίκαιο το Αγγλικό Δίκαιο – γιατί είναι το Δίκαιο που προστατεύει το δανειστή– έπρεπε να βρουν και τρόπο εκτέλεσης, σε περίπτωση που θα υπήρχε αθέτηση της Δανειακής Σύμβασης από τη χώρα μας. Άρα, έπρεπε να πάνε σε όλες αυτές τις διατάξεις –δεν θέλω να σας τις διαβάσω στα αγγλικά– οι οποίες είναι ακριβώς οι ίδιες με αυτό που περιγράφουν συγκεκριμένες διατάξεις και του Αμερικάνικου Δικαίου ως άρσεις ασυλίας και του Καναδά και της Αγγλίας. Δηλαδή οι φράσεις είναι ίδιες, όπου η Ελλάδα κάνει άρση ασυλίας λόγω κυριαρχίας σε σχέση με όλα τα ζητήματα, όπως ακριβώς τα αναφέρει η σχετική αμερικανική κωδικοποίηση σε σχέση με την παραίτηση από την ασυλία λόγω κυριαρχίας. Αν έχετε τον εν λόγω Κώδικα στα αγγλικά και βάλουμε δίπλα το αγγλικό κείμενο της Δανειακής Σύμβασης, είναι ακριβώς το ίδιο σε λέξεις και σε εκφράσεις. Επομένως, έχει γίνει πλήρης άρση της δικαιοδοτικής ασυλίας και της ασυλίας εκτελέσεως, σύμφωνα με το Αγγλικό Δίκαιο. Γι' αυτό λοιπόν υπάρχει ένα τεράστιο ζήτημα έλλειψης προστασίας των δικαιωμάτων της Ελλάδας σε σχέση με τη Δανειακή Σύμβαση.

Σε σχέση με το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπάρχει ήδη ένα άρθρο από την παλιά Συνθήκη της ΕΟΚ– τώρα είναι το άρθρο 273 της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λέει: «Το Δικαστήριο είναι αρμόδιο επί οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ των κρατών-μελών συναφούς με το αντικείμενο των συνθηκών, αν η διαφορά του υποβληθεί δυνάμει συμβάσεως δι-

αιτησίας». Εδώ λοιπόν, επειδή γράφει η Δανειακή Σύμβαση ότι γίνεται σε εκτέλεση και συγκεκριμένων διατάξεων της Συνθήκης Λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κολλάει και έχουν βάλει αυτή τη ρήτρα διαιτησίας, για να μπορούν να πάνε ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να δικάσει το εν λόγω Δικαστήριο και να συμβούν όλα αυτά τα ζητήματα, τα οποία ήδη ο κ. Μπέης και άλλοι συνάδελφοι ανέλυσαν.

Το θέμα είναι ότι δεν μπορεί να προστατευτεί το γερμανικό πιστωτικό ίδρυμα για την ανοικοδόμηση, όπως λέγεται η Γερμανική Τράπεζα που συμπεριλαμβάνεται στους δανειστές μας αφού δεν μπορεί να παραστεί ενώπιον του Δικαστηρίου της ΕΕ. Επομένως, αυτή η «κακή» γερμανική τράπεζα –οι Γερμανοί είναι αυτοί οι οποίοι πρέπει να κάνουν τον κακό, γιατί ένα κράτος δεν θα κάνει τον κακό να έλθει να κάνει εκτέλεση ενάντια στην Ελλάδα, πρέπει να είναι μία «κακή» τράπεζα που θα κάνει εκτέλεση στα ελληνικά νησιά και σε άλλους χώρους– που έχει συμβληθεί ως δανειστής, πρέπει κάπου να μπορεί να ζητήσει να εκδικασθούν οι απαιτήσεις της κατά της Ελλάδας. Και επειδή δεν θέλουν να εκδικαστούν αυτές ενώπιον των Ελληνικών Δικαστηρίων, έχει γίνει εκ μέρους της Ελλάδας πλήρης άρση και της ασυλίας δικαιοδοσίας, για να μπορεί να εκδικασθούν οι γερμανικές απαιτήσεις ενώπιον των Αγγλικών Δικαστηρίων πιθανότατα και να διεκδικήσει εκεί αυτά που θέλει να διεκδικεί.

Επομένως, έτσι εξηγούνται –γιατί θα πρέπει κανείς να δώσει και ορισμένες απαντήσεις– για ποιο λόγο έχουν μπει όλα αυτά και στο Μνημόνιο και στη Δανειακή Σύμβαση, τα οποία μας φαίνονται απίθανα, με βάση αυτά που έχουμε διαβάσει και με βάση αυτά που μας έχουν διδάξει στο παρελθόν οι καθηγητές μας ο Κώστας Μπέης και ο Γεώργιος Κασιμάτης. Είναι απίθανα αυτά τα οποία βλέπουμε και όμως γίνονται, γιατί εξυπηρετούν πολύ συγκεκριμένους σκοπούς, οι οποίοι είναι για να δημιουργηθεί μία κατάσταση που η Ελλάδα θα είναι το πειραματόζωο, αλλά θα ακολουθήσουν και οι υπόλοιποι στον ευρωπαϊκό νότο. Αυτό

θεωρώ ότι είναι το ζήτημα και νομίζω πρέπει να εξηγήσουμε σε όλους πώς έχουν τα πράγματα.

Υπάρχουν νομικά ζητήματα που νομίζω πρέπει να τα δούμε στη συζήτηση παραπέρα. Σημασία έχει ότι η πρωτοβουλία που παίρνει ο Δικηγορικός Σύλλογος, η ΑΔΕΔΥ, οι μαζικοί φορείς, λένε σε τελική ανάλυση ότι δεν μπορούμε να αναχθούμε αυτή την κατάσταση. Και επειδή υπάρχουν και πρώην εκπρόσωποι του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, εδώ υπάρχει ένα θέμα. Πρώτο ερώτημα: Από πού προκύπτει ότι ο νομικός σύμβουλος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και ο νομικός σύμβουλος του Υπουργείου Οικονομικών έχουν τέτοια εξουσιοδότηση μόνοι τους να κάνουν άρση δικαιοδοτικής ασυλίας και ασυλίας εκτελέσεως; Εγώ δεν ξέρω αν μπορούν να κάνουν μόνοι τους παραίτηση από μία υπόθεση για 50.000 ευρώ.

Δεύτερον, ο Υπουργός Οικονομικών –το είπε και ο Κώστας Χρυσόγονος– μπορούσε να κάνει παραίτηση από την ασυλία λόγω κυριαρχίας;

Επομένως, κατά τη γνώμη μου, υπάρχουν πράξεις που έχουν γίνει και δεν μπορούν να θεμελιωθούν νομικά.

Και μία τελευταία παρατήρηση. Το «Slaughter and May» είναι το γραφείο Λονδίνου που ανέλαβε να διαμορφώσει τη Δανειακή Σύμβαση, με βάση απόφαση του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, για να υποστηρίξει την Ελλάδα. Αυτός που χειρίστηκε την υπόθεση είναι ένας σημαντικός εταίρος του γραφείου, ένας senior partner, και ειδικός επί των πτωχεύσεων των ιδιωτικών επιχειρήσεων.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΞΙΝΟΣ (Πρόεδρος ΔΣΑ):

Θα παρακαλέσω τον Καθηγητή κ. Κασιμάτη, ο οποίος έχει και την εποπτεία της Ομάδας των συναδέλφων που έχουν εξειδι-

κευτεί και ασχολούνται με την προσφυγή που θα κατατεθεί, σε συνεργασία με την ΑΔΕΔΥ και την Ομοσπονδία Συνταξιούχων Δημοσίων Υπαλλήλων, να έλθει στο βήμα. Στην Ομάδα αυτή είναι και η κ. Τσίπρα, η κ. Κουφάκη, ο κ. Μπελαντής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ (Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου):

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Φαίνεται ότι τα τελευταία χρόνια τα θέματα κυριαρχίας των χωρών κρίνονται από δικηγορικά γραφεία. Γιατί; Διότι και το Σχέδιο Ανάν, όπως ξέρουμε, δικηγορικό γραφείο του Λονδίνου το συνέταξε. Φαίνεται ότι και την υποδούλωση της Ελλάδος πάλι δικηγορικό γραφείο την επεξεργάζεται και την απεργάζεται.

Δεν θα κάνω εισήγηση. Απλώς ήθελα να πω δυο λόγια για το σπουδαίο ρόλο που ανέλαβε ο Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών, ο οποίος είναι γνωστός στην ιστορία του στην προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Σήμερα, νομίζω, ο Δικηγορικός Σύλλογος έρχεται ακριβώς να δικαιώσει αυτή την ιστορία, γιατί και εδώ πρόκειται για προάσπιση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Και είναι αξιόπαινη η διοίκησή του και ο Πρόεδρος του κ. Παξινός για αυτή την πρωτοβουλία, την οποία πρέπει να συνεχίσουν και να διευρύνουν. Χαίρομαι που απόψε βλέπω ότι σε αυτή την πρώτη μας προσπάθεια –και εγώ αισθάνομαι συνεργάτης και υπερήφανος για αυτό το πράγμα– ακολουθεί μία διεύρυνση του προβληματισμού. Και πράγματι δεν είναι απλώς ένας συνταγματικός, καθαρά νομικός, προβληματισμός, είναι ευρύτερος και καλύπτει όλους τους τομείς των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών και κυρίως είναι ένας προβληματισμός βαριάς ασθένειας του πολιτικού μας συστήματος.

Βέβαια αυτή η προσπάθεια του Δικηγορικού Συλλόγου έφθασε στο σημείο να χαρακτηριστεί και ως «αγοραία» χρήση του

Συντάγματος. Λυπάμαι για αυτό που έγινε, αλλά ακριβώς αυτές οι συζητήσεις δείχνουν πόσο ψηλά είμαστε ακόμη οι Έλληνες στην ευαισθησία των προβλημάτων του Συντάγματος. Θυμόμαστε οι παλιότεροι πόσο ευαίσθητοι ήμασταν παλιά για τις παραβιάσεις του Συντάγματος. Σήμερα βλέπουμε να καταλαγιάζει αυτό το πράγμα. Αυτή η εκδήλωση του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών σημαίνει ότι είμαστε ακόμη ζωντανοί.

Η δανειακή σύμβαση –το ακούσαμε από όλους τους ομιλητές που προηγήθηκαν– είναι μία σοβαρή παραβίαση της εθνικής κυριαρχίας και δεν θα πρέπει να την περνάμε ότι δεν μπορούσαμε να κάνουμε τίποτα. Και θα έλθω σε αυτό αμέσως μετά. Η προσασία της κυριαρχίας του κράτους είναι το ύψιστο αίτημα και η ύψιστη αρχή της σύγχρονης Δημοκρατίας. Αν δεν την προστατεύσουμε, αν δεν διακηρύξουμε, όταν δεν μπορούμε να κάνουμε αλλιώς, ότι αυτή παραβιάζεται ασυστόλως, τότε πρέπει να παραιτηθούμε από πολίτες.

Θα ήθελα σήμερα να έχουμε μία Δανειακή Σύμβαση που να δώσουμε όλα τα δικαιώματα καταπάτησης της κυριαρχίας με την εκτέλεση αποφάσεων ξένων δικαστηρίων, όταν εμείς δεν εκτελέσαμε αποφάσεις θηριωδίας της κατοχής και μεγάλης ποδοπάτησης της ανθρώπινης υπόστασης στα εγκλήματα εκείνα της κατοχής και αφήσαμε να περάσει η προθεσμία για να μην κάνουμε κατάσχεση σε ξένος κράτος. Αυτό το μεγάλο λάθος –και ήταν λάθος– το πληρώνουμε τώρα αντιστρόφως;

Το τρίγωνο της υποδούλωσης, όπως λέω εγώ, είναι τρεις ουσιαστικά συμφωνίες:

- η δανειακή σύμβαση μεταξύ Ελλάδος και μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- το τρισυπόστατο Μνημόνιο Συνεργασίας –βάλαμε και ωραίες λέξεις– το οποίο περιλαμβάνει όλα τα μέσα εξανδραποδισμού ουσιαστικά του ελληνικού λαού και
- μία Συμφωνία, η οποία είναι και ιδιόρρυθμη μορφής, μία επι-

στολή του Υπουργού Οικονομικών στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και μία απάντηση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Είναι και αυτό Συμφωνία. Για αυτό και τα τρία εκκρεμούν στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή της Βουλής για να περάσουν για κύρωση. Το μεγάλο εμπόδιο φαίνεται ότι ήταν –δεν πέρασαν αμέσως για κύρωση, αλλά έγινε νόμος τελικά– πως δεν συγκεντρωνόταν εύκολα και γρήγορα –φοβάμαι κάποια στιγμή θα συγκεντρωθεί– η πλειοψηφία των 180 Βουλευτών, των 3/5 που απαιτεί ο νόμος. Και δεν πιστεύω να έχουμε και καμία μεθόδευση να πούμε ότι δεν παραβιάζεται καθόλου η κυριαρχία της Ελλάδας και επομένως δεν χρειάζεται η πλειοψηφία των 3/5 του συνόλου των Βουλευτών.

Εδώ καταφύρωσ παραβιάζονται και οι τρεις λειτουργίες της κυριαρχίας του κράτους. Η εκτελεστική λειτουργία, η Κυβέρνηση –και η άσκηση κυβερνητικής πολιτικής ανήκει στις βασικές μορφές κυριαρχίας του κράτους που προβλέπεται από ειδικό άρθρο του Συντάγματος– η νομοθετική και η δικαστική λειτουργία. Όλες παραχωρούνται με αυτό το τρίγωνο της υποδούλωσης. Επομένως, ασφαλώς θα έπρεπε να κυρωθούν με τα 3/5 του συνόλου των Βουλευτών. Το ότι προηγήθηκε νόμος με αντιγραφή του περιεχομένου του Μνημονίου, πρωτοφανής καταστρατήγηση του Συντάγματος, αυτό είναι ένα φαινόμενο, για το οποίο θα έπρεπε να θλίβεται και η Ευρωπαϊκή Ένωση, διότι με τις τρεις διεθνείς συμφωνίες, αφενός μεν, δεσμεύτηκε η Ελλάδα διεθνώς απέναντι στα ξένα κράτη, στους δανειστές μας και απέναντι στο ΔΝΤ και χωρίς την κύρωση. Επιβάλλουμε, όμως, αντισυνταγματικά το περιεχόμενο των τριών συμβάσεων που περιέχουν όλες αυτές τις περικοπές και τους περιορισμούς της κυριαρχίας μας σε ένα απλό νόμο, για να τον περάσουμε με απλή πλειοψηφία των παρόντων. Αυτό έγινε. Αυτό είναι βαρύτατη και κατάφωρη, κατά τη γνώμη μου, καταστρατήγηση του Συντάγματος, διότι η συζήτηση στην Εθνική Αντιπροσωπεία –αν έχουμε ακόμη λαϊκή αντιπροσωπεία, αν

έχουμε αντιπροσωπεία του έθνους— και η αξίωση των 3/5 του συνόλου των Βουλευτών θα φόρτιζε και τον ελληνικό λαό να μάθει τι υπογράψαμε με τις δυνάμεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Αυτό δεν έγινε. Το περιεχόμενο το πήραμε, το περάσαμε με νόμο, αλλά εκεί που αναλάβαμε τη δέσμευση να έλθουν αύριο να μας κατασχέσουν και τη χώρα μας, αυτό δεν έχει γίνει με τη διαδικασία που προβλέπει το Σύνταγμα. Επομένως αυτό είναι ένα σοβαρό, κατά τη γνώμη μου, ζήτημα συνταγματικότητας.

Το θέμα της παραίτησης από ενστάσεις, το ακούσαμε. Τι να πει κανείς; Παραίτηση από τη λαϊκή κυριαρχία επίσημη! Εγώ νομίζω ότι αυτό θίγει βαθύτατες αρχές του δικαίου μας —για να μην πω συγκεκριμένα πράγματα, γιατί είναι πολύ βαριές οι προβλέψεις του Δικαίου σε αυτά τα πράγματα— και θα έπρεπε ίσως να απασχολήσει την Ολομέλεια του Αρείου Πάγου και την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου. Επομένως, είναι ένα ζήτημα σοβαρό, γιατί τέτοια παραίτηση δεν μπορεί να γίνει και όταν μάλιστα δεν έχουμε την κύρωση της Βουλής. Τουλάχιστον για αυτό, θα έπρεπε να είχε περάσει. Γιατί αν είχαμε την κύρωση της Βουλής προηγουμένως, αυτό θα μπορούσε να καλυφθεί με τη φόρμουλα ότι υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 28 του Συντάγματος, που προβλέπει παραχώρηση κυριαρχίας. Δεν καλύπτεται από το άρθρο 28 του Συντάγματος η δυνατότητα αυτή, να προβαίνει σε κατάσχεση ακόμη και αντικειμένων που εκφράζουν την κυριαρχία του κράτους. Αυτό δεν καλύπτεται. Μόνο αρμοδιότητες προβλέπει να παραχωρούνται. Αλλά, εν πάση περιπτώσει, θα είχαμε τουλάχιστον ένα πέπλο να σκεπάσουμε αυτή την παραίτηση. Και όμως δεν έγινε. Να δούμε πότε θα γίνει επιτέλους η κύρωση στη Βουλή αυτών των συμβάσεων. Αλλά τους ξένους δεν τους ενδιαφέρει, γιατί έχουν τα δικαιώματα εκ των συμβάσεων. Ο Ελληνικός Λαός δεν τα έχει.

Ο Ν. 3845/2010 —και χαίρομαι που το άκουσα από τον κ. Χρυσόγονο— είναι πράγματι αντισυνταγματικός και ως νόμος-πλαίσιο. Είναι κρίμα που δεν έχει δεχθεί ίσως ακόμη το Συμβούλιο

της Επικρατείας να κρίνει και απευθείας νόμο. Αλλά δεν μπορεί να σταθεί με καμία διάταξη, ούτε και με το άρθρο 24 του Συντάγματος.

Φθάνουμε στο ερώτημα που έθεσε και η κ. Σέττπαρντ. «Μπορούσαμε να κάνουμε αλλιώς»; Αυτό είναι ένα επικίνδυνο ερώτημα που θέτουμε και οδηγεί στη μοιρολατρία. Βεβαίως και μπορούσαμε να κάνουμε αλλιώς, βεβαίως και θα μπορούσαμε να είχαμε διαφορετική πολιτική. Δεν λέω μόνο την αναδιαπραγμάτευση του χρέους, η οποία και αυτή δεν εξαρτάται μόνο από μας, αλλά μπορούσαμε τα χρήματα αυτά, αντί να προβούμε σε περικοπές των μισθωτών και των συνταξιούχων, δηλαδή της πιο αδύνατης πλευράς του ελληνικού λαού, να τα πάρουμε από άλλες κατηγορίες κερδοφόρων επιχειρήσεων πάνω από ορισμένο επίπεδο κέρδους, για να μη θίξουμε τη φερεγγυότητα του επιχειρηματικού κόσμου. Και υπήρχαν πολλές δυνατότητες. Μπορούσαμε αμέσως –δεν το κάναμε δυστυχώς– να εισπράξουμε τη φοροδιαφυγή, η οποία από μόνη της κάλυπτε το πρόβλημα. Τίποτα δεν έχουμε κάνει μέχρι σήμερα πάνω σε αυτό τον τομέα, όπως δεν κάναμε τίποτα στον τομέα της διαφθοράς. Η παρανομία αυτή τη στιγμή συνεχίζεται και μάλιστα αυξημένη, διότι κοιτάζουν μήπως διορθωθεί τίποτα. Δεν θα διορθωθεί τίποτα. Θα τους καθησυχάσουμε, μη φοβούνται. Εδώ δεν καταφέραμε ακόμη να βάλουμε διπλογραφικό σύστημα στα μεγάλα νοσοκομεία, δηλαδή το σύστημα που έχει ο μπακάλης της γειτονιάς. Είχαμε χίλιους τρόπους να παρακάμψουμε το πρόβλημα. Αλλά η πολιτική –όχι μόνο η Ελληνική και η Διεθνής και Ευρωπαϊκή έχει τις ρίζες της και στην Αμερικανική ήπειρο, τη Βόρεια Αμερική– είναι πολιτική η οποία πρέπει να πλήττει τα κατώτερα στρώματα. Θα πρέπει να κλείσουμε τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Αυτός είναι ο στόχος. Εγώ δεν θέλω να μπω σε αυτά τα ζητήματα, είναι άλλοι αρμοδιότεροι εμού.

Εκείνο που θέλω να πω είναι ότι δεν ρωτάμε αν είχαμε άλλη λύση. Είχαμε λύσεις και το λένε καθημερινώς οι έγκριτοι οικονομολόγοι, οι οποίοι συνεχώς πληθαίνουν και λένε ότι είναι λάθος η

πολιτική αυτή που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα. Έχουμε τα συγκριτικά στοιχεία ότι το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο όπου πήγε, βούλιαξε τη χώρα ακόμη βαθύτερα. Και αυτό δεν το εξηγούμε και παρόλα αυτά πάμε σε αυτή την πολιτική.

Με αυτά τα λόγια θα ήθελα να τονίσω τη σημασία αυτής της προσπάθειας που κάνουμε να δείχνουμε ότι θυμόμαστε ακόμη τα ανθρώπινα δικαιώματα, ότι θυμόμαστε ακόμη την εθνική κυριαρχία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΞΙΝΟΣ (Πρόεδρος ΔΣΑ):

Παρακαλώ να έλθει στο Βήμα ο κ. Ηλιόπουλος, Γενικός Γραμματέας της ΑΔΕΔΥ.

ΗΛΙΑΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ (Γενικός Γραμματέας ΑΔΕΔΥ):

Ξεκινώ με την τελευταία παράγραφο του καθηγητή κ. Κασιμάτη και λέω ότι συμφωνώ και προσυγράφω. Θα ήταν έλλειμμα να μην καταθέσω την αμέριστη υποστήριξή μας και να μη συγχαρώ τον Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών κ. Παξινό, λέγοντας ότι, εμείς τουλάχιστον από την πλευρά μας, θα είμαστε μέχρι το τέλος συμπαραστάτες, συναγωνιστές και είμαστε βέβαιοι ότι στο τέλος ο λαός μας θα νικήσει, γιατί ο λαός είναι αυτός που τραβάει αυτά που τραβάει.

Θέλω να πω στην κ. Σέππαρντ –όπου πολύ ωραία και ανάγλυφα με τη Σωκρατική μαιευτική μέθοδο μας οδήγησε ασφαλώς στην πραγματικότητα– ότι απόλυτα συμφωνούμε και σε αυτή την κατεύθυνση κινούμαστε όλοι.

Στον κ. Κασιμάτη θα πω ότι δεν θα αποδεχθούμε την έκκληση για σταμάτημα των αγώνων. Αυτός ο λαός έχει το αισθητή-

ριο της αντίστασης και της αντίδρασης, έχει την περηφάνια της καταγωγής του, έχει τη μεγάλη προσφορά στην παγκόσμια κοινωνία –το αναγνωρίζει όλη η ανθρωπότητα– και δεν πρόκειται να ζυγίσει την υποταγή του και το έλλειμμα της ελευθερίας του για το οποιοδήποτε δάνειο. Αν είχε κάνει τέτοιους συμβιβασμούς, να είστε βέβαιοι ότι ακόμη θα ήμασταν κάτω από το ζυγό της τουρκοκρατίας. Δεν το έχει κάνει, δεν θα το κάνει, θα συνεχίσει τον αγώνα και θα ξεσηκώσουμε και όλη την Ευρώπη σε αυτή την προσπάθεια. Δεν θα δεχθούμε, σε καμιά περίπτωση, να συμβιβαστούμε με το ξεπούλημα – αυτό που ακούσατε προηγουμένως. Η πατριωτική έκκληση του κ. Μπέη, οφείλω να πω, ξεσήκωσε την ψυχή μου και την καρδιά μου και επαναστάτησαν σε αυτή την προσπάθεια της μείωσης του πατριωτισμού και της εθνικής περηφάνιας που πρέπει να έχουμε όλοι.

Επίσης, θέλω να συγχαρώ του κ.κ. Χρυσόγονο και Μαριά για την αποκαλυπτική εισηγητική τους παρουσία εδώ και πάνω απ' όλα να τους πω ότι το δεύτερο σκέλος, το ανατρεπτικό, που είναι το ζητούμενο αυτή τη στιγμή για όλους, με εκφράζει απόλυτα και εκφράζει το λαό μας και θα τον εκφράσει μέχρι το τέλος. Θα το ανατρέψουμε, όπως πολύ καλά το είπατε.

Κύριε Χρυσόγоне, δεν ξέρω αν είναι απαραίτητο να μάθει ο Ελληνικός Λαός όλα αυτά που αποκαλύψατε. Αν πράγματι μάθει ο λαός μας αυτές τις συμφωνίες και αυτές τις συνέπειες και την ισοπέδωση που έρχεται, δεν θα μείνει λίθος πάνω σε λίθο. Λέω «δεν ξέρω», βάζω ένα ερωτηματικό, γιατί δεν ξέρω ποιες θα είναι οι συνέπειες, γιατί δεν θα μπορούσε –έτσι εγώ εκτιμώ– ένας Έλληνας πατριώτης, ηγέτης της Ελλάδας να κάνει τέτοιες συμφωνίες. Ο οποιοσδήποτε θέλει να μας φέρει μοντέλα είτε από τη Σκανδιναβία, είτε από την Αμερική, είτε από οποιαδήποτε χώρα, δεν έχει καμιά σχέση με τον Ελληνισμό, δεν γνωρίζει και δεν αναγνωρίζει τη μεγάλη προσφορά σε όλους αυτούς τους λαούς που σήμερα θέλουν να μας επιβάλουν απόψεις.

Η «τρόικα» απαιτεί με αυτή την πολιτική της να εισπράξει,

εξυπηρετώντας συμφέροντα δανειστών. Δυστυχώς και ένα κομμάτι των μεγάλων επιχειρηματιών έχει συμφωνήσει απόλυτα προς αυτή την κατεύθυνση, παρά το ότι βλέπει, όπως πολύ καλά το είπατε, πως αν τώρα είμαστε άσχημα, στα επόμενα δύο, τρία χρόνια τα πράγματα θα είναι πολλαπλάσια χειρότερα. Ταμειακές ανάγκες εξυπηρετούν, για να λειτουργήσουν σε μία χρονική στιγμή και να ανταποκριθούν σε αυτά τα οποία οι κύριοι δανειστές, τοκογλύφοι, κερδοσκοπικοί, που κυριαρχούν ακόμη και στην πατρίδα μας, μας έχουν υποχρεώσει να το κάνουμε και δεν βλέπουν ότι η Ελληνική Οικονομία καταρρέει –και το βλέπετε όλοι– το ένα μετά το άλλο τα καταστήματα κλείνουν και οι εργαζόμενοι συνεχώς αυξάνονται, προσθέτοντας την παρουσία τους στην ανεργία. Η κατάσταση θα χειροτερεύσει πολύ περισσότερο, όταν αυτά που ψηφίστηκαν ακόμη και σήμερα θα μπουν στη διαδικασία της εφαρμογής. Η μείωση των μισθών, η ακρίβεια, η μείωση των συντάξεων, η καινούργια μείωση που έρχεται, η ανατροπή του οικοδομήματος του ασφαλιστικού, που αφορά σχεδόν το σύνολο του Ελληνικού Λαού, εκτός από ελάχιστους, θα δημιουργήσει μεγάλες αναταράξεις.

Και για αυτό που λένε «να μειώσουμε το δημόσιο τομέα», ο κ. Μαριάς είπε: «Μα, γιατί μιλάτε»; Μιλάτε να μην έχουμε εκπαιδευτικούς για να μη μάθουν γράμματα τα περισσότερα παιδιά του Ελληνικού Λαού; Να μην έχουμε δημόσια νοσοκομεία και γιατρούς, για να δημιουργήσουμε περισσότερα νεκροταφεία; Να μην έχουμε καθαριστές, για να ξεβρωμίζουν τις πόλεις και να γεμίσουμε αρρώστιες από τις βρωμιές; Να μην έχουμε αστυνομικούς; Είναι 8.000 λιγότεροι και εμείς απαιτούμε από αυτούς τους ανθρώπους να αντιμετωπίσουν την εγκληματικότητα και τα προβλήματα που δυστυχώς έχει γεννήσει αυτή η πόλη και δεν μπορούμε να κυκλοφορήσουμε αυτή τη στιγμή στο κέντρο της Αθήνας. Αυτή είναι η αντίληψή τους, πώς θα στύψουν σαν λεμόνι τον Ελληνικό Λαό, αλλά δεν πρόκειται με αυτή την πολιτική να δημιουργήσουν προϋποθέσεις αλλαγής αυτής της αρρωστημένης οικονομικής

τους πολιτικής, που μόνο στόχο έχει να τα παίρνουν συνεχώς από το συγκεκριμένο κομμάτι του Ελληνικού Λαού, το πιο αδύνατο.

Για αυτό, κύριε Πρόεδρε, χωρίς καμιά υποχώρηση, συνεχίζουμε μέχρι το τέλος, γιατί τα χαρακτηριστικά είναι και πολιτικά και κοινωνικά και οικονομικά και ο λαός περιμένει τη βοήθειά μας. Η ελπίδα θα πολλαπλασιάσει την παρουσία του κόσμου και η δύναμή της θα είναι καταλυτική προς κάθε κατεύθυνση. Και προφανώς οι νομικοί μας θα είναι αυτοί που θα αναδείξουν και το δρόμο της Δικαιοσύνης, η οποία –είμαστε βέβαιοι– θα αποδώσει τα δίκαια στο λαό μας και θα μας απαλλάξει από όλη αυτή την εξάρτηση.

Ευχαριστώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΞΙΝΟΣ (Πρόεδρος ΔΣΑ):

Θα δοθεί ο λόγος στον κ. Παναγιώτη Βαβουγιό, Πρόεδρο της Ομοσπονδίας Συνταξιούχων Δημοσίων Υπαλλήλων, που είναι και συνεργάτης σε αυτή την προσπάθεια που κάνουμε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΒΑΒΟΥΓΙΟΣ (Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Συνταξιούχων Δημοσίων Υπαλλήλων):

Κύριε Πρόεδρε,
Κύριοι καθηγητές,

Απόψε μου δόθηκε η ευκαιρία να ακούσω πάρα πολλά πράγματα, τα οποία θα έπρεπε να μάθει όλος ο Ελληνικός Λαός. Αυτές ήταν οι σοφές απόψεις καθηγητών οι οποίοι διέτριψαν πάνω στο Μνημόνιο, το οποίο δημιουργεί μία φοβερή κατάσταση, όχι μόνο για τη χώρα μας, αλλά και για το λαό μας.

Ειδικώς εμείς οι μικροσυνταξιούχοι του Δημοσίου –είναι η πιο αδύναμη τάξη, είναι αυτή που υπέστη τα πάνδεινα από αυτό το

Μνημόνιο και από το «τσουνάμι» που έπεσε επάνω της– βρισκόμαστε και με το καινούργιο νομοσχέδιο, που ψηφίστηκε δυστυχώς χθες, σε μία πολύ άσχημη κατάσταση.

Δεν θα μιλήσω γενικώς. Θα αναφερθώ στο θέμα των άγαμων θυγατέρων, οι οποίες μένουν κυριολεκτικά στο δρόμο, αφού τους δίνουν μία σύνταξη πείνας 360 ευρώ και εφόσον είναι πάνω από 50 ετών. Αυτές που είναι κάτω των 50 ετών, τι θα γίνουν; Θα γίνουν επαίτες, ή θα πηγαίνουν στο φιλόπρωχο ταμείο της ενορίας τους; Αυτά τα πράγματα είναι αποκυήματα μιας Κυβέρνησης, η οποία, δυστυχώς, σήμερα μας σέρνει κάτω από το Μνημόνιο, το οποίο μόνη της ψήφισε και όπως είπαν οι προλαλήσαντες ομιλητές, είναι ό,τι χειρότερο υπήρξε για τη χώρα μας, αφού δημιουργεί εκείνες τις προϋποθέσεις να καταλάβουν οι ξένοι την κυριαρχία μας. Δεν θέλω να αναφερθώ σε αυτά τα θέματα, γιατί τα ανέλυσαν πολύ καλά οι καθηγητές.

Θα ήθελα να παρακαλέσω τον Πρόεδρο του ΔΣΑ και τους κυρίους καθηγητές αυτά που είπαν να γίνουν ένα εγχειρίδιο και εμείς οι συνταξιούχοι θα το κυκλοφορήσουμε σε όλη την Ελλάδα –αναλαμβάνουμε αυτή την υποχρέωση– γιατί θα μπορέσει όλος ο Ελληνικός Λαός να μάθει ότι αυτό το τσουνάμι, η λαίλαπα, η καταιγίδα, που μας ήλθε, οφείλεται στην Κυβέρνηση, η οποία σήμερα μας κυβερνά και για άγνωστους σκοπούς μας οδήγησε σε αυτή την κατάσταση.

Τι να σας πω; Έρχονται στην Ομοσπονδία άνθρωποι και κλαίνε. Θα σας πω ένα παράδειγμα, που το είπα και στη Βουλή. Ήλθε ένας ηλικιωμένος και μου λέει: «Η κόρη μου είναι 58 ετών. Δεν μπόρεσε να παντρευτεί, δεν μπόρεσε να βρει μία δουλειά. Τι θα γίνει όταν πεθάνω; Η προϋπόθεση για να πάρουν τη σύνταξη του πατέρα τους είναι μέχρι τέλος του 2010. Θα πρέπει να αυτοκτονήσω φέτος, για να μπορέσει η κόρη μου να πάρει τη σύνταξη μου»; Σκεφτείτε σε ποιο σημείο έφθασαν οι άνθρωποι αυτοί. Εκεί τους οδήγησε η Κυβέρνηση με τα μέτρα και με το χθεσινό νόμο που ψήφισε.

